

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

Portál veřejné správy ČR: vývoj a současný stav

Bc. Sami Toufic

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Sami Toufic

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Portál veřejné správy ČR: vývoj a současný stav

Název anglicky

Portal of public administration of the Czech Republic: development and current state

Cíle práce

Cílem DP je zhodnotit vývoj a současný stav Portálu veřejné správy ČR.

Díličí cíle práce jsou:

- charakteristika a vývoj eGovernmentu ČR a mezinárodní srovnání;
- zhodnocení současného stavu Portálu veřejné správy ČR a porovnání s portály pro občany ve vybraných členských státech EU;
- zhodnocení silných a slabých stránek Portálu veřejné správy ČR a formulace doporučení.

Metodika

Metodika zpracování teoretické části odborné práce je založena na studiu odborných zdrojů. Praktická část vychází ze zhodnocení webových stránek Portálu veřejné správy ČR pro registrované uživatele a veřejné části webových stránek portálů pro občany ve vybraných zemích. Srovnání bude provedeno na základě vícekritériální analýzy variant. Zjištěné výsledky budou použity pro formulaci doporučení a závěru.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Portál veřejné správy, eGovernment, eldentita, datová schránka, eOP.

Doporučené zdroje informací

ČMEJREK, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD, – KOPŘIVA, R.
Základy veřejné správy. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007.
ISBN 978-80-213-1626-3.

LIDINSKÝ, V. *eGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

MACKOVÁ, A. – ŠTĚDROŇ, B. – ČESKO. ZÁKON O ELEKTRONICKÝCH ÚKONECH A AUTORIZOVANÉ KONVERZI
DOKUMENTŮ (2008, NOVELA 2009). *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi
dokumentů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-472-7.

MVČR. Odbor Hlavního architekta eGovernmentu. 2017.

<http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-odboru-hlavniho-architekta-egovernmentu.aspx>

SMEJKAL, V. – MATES, P. *E-government v České republice : právní a technologické aspekty*. Praha: Leges,
2012. ISBN 978-80-87576-36-6.

ŠTĚDROŇ, B. *Úvod do eGovernmentu v České republice : právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády
České republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

Ing. Miloš Ulman, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 31. 10. 2017

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 10. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Portál veřejné správy ČR: vývoj a současný stav" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Miloši Ulmanovi, Ph.D. za odborné rady a připomínky a za možnost prezentovat svou práci na diplomantském semináři.

Portál veřejné správy ČR: vývoj a současný stav

Souhrn

Hlavním tématem práce je zhodnocení a návrh koncepce Portálu občana. Portál občana má sloužit především jako klient ke službám veřejné správy. Důraz je v současné době kladen především na funkcionalitu elektronického podání, která měla být řádně v činnosti od měsíce září roku 2018. Cílem práce je zhodnotit současný stav Portálu občana, srovnat jej s obdobnými portály v zahraničí v určité funkcionalitě a navrhnout možná koncepční zlepšení.

Klíčová slova: Portál veřejné správy, eGovernment, eIdentita, datová schránka, eOP

Portal of public administration of the Czech Republic: development and current state

Summary

The main theme of the work is the evaluation and design of the Citizens Portal concept. The Citizen Portal should primarily serve as a client for public administration services. Emphasis is currently placed on the functionality of electronic submission, which should be properly operational since September 2018. The aim of the thesis is to evaluate the current status of the Citizen's Portal, to compare it with similar portals abroad in some functionality and to suggest possible conceptual improvements.

Keywords: portal of public administration, eGovernment, eIdentity, data box, eIdentity card

Obsah

Obsah

1. Úvod	11
2. Cíl práce a metodika	13
2.1. Cíl práce	13
2.2. Metodika práce	13
3. Teoretická východiska	14
3.1. Charakteristika eGovernmentu	14
3.1.1. Popis eGONu a služeb veřejné správy týkající se eGovernmentu	17
3.1.1.1. EGON	17
3.1.1.2. Komunikační infrastruktura veřejné správy-KIVS	19
3.1.1.3. Kontaktní místo napomáhající výkonu veřejné správy: Český Podací Ověřovací Národní Terminál-Czech POINT	19
3.1.1.4. Informační systém Datové schránky	21
3.1.1.5. Informační systém Základních registrů	23
3.1.1.6. Daňový portál a Daňová informační schránka	25
3.1.1.7. Portál veřejné správy	27
3.1.1.7.1. Portál občana	28
3.1.1.8. Otevřená data	29
3.1.1.9. Agendové informační systémy	29
3.1.2. Pojmy související s eGovernmentem	30
3.1.2.1. Nařízení eIDAS	30
3.1.2.2. Certifikáty, certifikační a registrační autorita	32
3.1.3. Služby vytvářející důvěru elektronických úkonů	32
3.1.3.1. Elektronický podpis	32
3.1.3.2. Elektronická pečeť a elektronická značka	33

3.1.3.3.	Časové razítko	34
3.1.3.4.	Certifikát pro autentizaci internetových stránek.....	34
3.1.3.5.	Národní identitní autorita-NIA	34
3.2.	Vývoj eGovernmentu v ČR.....	35
3.2.1.	Vývoj eGovernmentu obecně	35
3.2.2.	Vývoj CZECH POINTU.....	38
3.2.3.	Vývoj Datových schránek.....	39
3.2.4.	Vývoj Základních registrů veřejné správy	40
3.2.5.	Vývoj komunikační infrastruktury veřejné správy	40
3.3.	Srovnání eGovernmentu globálně.....	41
3.3.1.	Index DESI	41
3.3.2.	Index EGDI.....	42
3.3.3.	Index eParticipace	43
3.4.	Porovnání eGovernmentu se Slovenskem, Německem a Polskem	44
3.4.1.	Služby Czech POINTu ve srovnání s vybranými zeměmi	44
3.4.2.	Služby Datové schránky ve srovnání s vybranými zeměmi	45
4.	Vlastní práce	48
4.1.	Kategorie Portálu občana	48
4.1.1.	Datová schránka.....	49
4.1.2.	Údaje.....	50
4.1.3.	Kalendář a dokumenty	50
4.1.4.	Podání	51
4.1.5.	Služby	52
4.2.	Funkcionalita Portálu občana ve srovnání s vybranými zeměmi.....	53
4.2.1.	Elektronická podání Portálu občana pro finanční správu	53
4.2.2.	Elektronická podání portálu ElsterOnline v Německu	55

4.2.3.	Elektronická podání portálu Finanční správy na Slovensku.....	57
4.2.4.	Elektronická podání daňového portálu v Polsku	61
4.3.	Srovnání portálů na základě vícekritériální analýzy variant	64
4.4.	Subjektivní hodnocení Portálu občana pomocí scénářů.....	67
4.4.1.	Získané zápisy testovaných osob	68
	Zápis č. 1	68
	Zápis č. 2	68
	Zápis č. 3	69
	Zápis č. 4	69
	Zápis č. 5	69
4.4.2.	Vyhodnocení získaných materiálů	70
5.	Výsledky a diskuse	72
6.	Závěr	74
7.	Seznam použitých zdrojů	75
8.	Přílohy	80

1. Úvod

Společenská participace v určité etapě vývoje umožňuje v některých ohledech zrovnoprávnění aspektů sociálního prostředí. Obzvláště pro ty, kteří vnímali rozdíly v hierarchickém postavení s ohledem na přirozená práva občana. Pro participaci je proces posílení prvků dnešní demokracie velice důležitý. Nástrojem elektronické participace je zdokonalování pojmu „Good Governance“, který v překladu znamená dobré vládnutí. Princip dobrého vládnutí spočívá v získání důvěryhodnosti orgánů veřejné správy vůči občanům.

EGovernment, který přispívá k systému dobrého vládnutí je v neustáleném procesu vývoje. Jde tedy o elektronizaci veřejné správy, pro kterou jsou nepostradatelné informační a komunikační technologie. Orgánům veřejné správy jsou usnadněny komunikační procesy vyřizování administrativních úkonů díky technologiím 21. století. Komunikace zahrnuje proces výměny dat a informací jak mezi samotnými orgány, tak s fyzickou, či právnickou osobou.

Vývoj elektronizace začal etapou informace, kdy začali vznikat registry, či komponenty dnešního eGovernmentu. Další etapou byla již zmíněna komunikace a následně etapa správního řízení, ve které se v současnosti nacházíme. Otázkou je, zda po ukončení této fáze by měla nastat fáze zavedení elektronických voleb, jak je již v některých Severských zemích Evropské unie dle strategických dokumentů Ministerstva vnitra.

Práce se týká zhodnocení Portálu občana na základě subjektivní metody hodnocení, ale i strategických dokumentů eGovernmentu v České republice. V cílech vládních dokumentů se mohou vyskytovat slabé, ale i silné stránky v oblasti elektronizace veřejné správy, které by se měli definovat, případně navrhnout možné zlepšení u slabých stránek. Zvláštním případy mohou nastat také například v nekoordinované realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií. Příkladem této skutečnosti je stav, kdy u některých agend je neustále potřeba opakovaně dokládat údaje různým úřadům.

Samotné zlepšení eGovernmentu musí prvotně vést přes správné chápání zažitého způsobu fungování orgánů veřejné moci. Předtím, než se začnou využívat moderní technologie by se mělo hledět na změnu myšlení a zlepšení procesů. Nesmírně důležité pro tento uspořádaný vývoj je otevřenost legislativního rámce státu. Je také zásadní neopomíjet základní principy eGovernmentu a zkušenosti ze zahraničí, které by přispěly k tomuto zlepšení.

Toto téma bylo vybráno z důvodu, se kterým se autor setkal při změně svého jména. Tato změna musela být doložena několika úřadům zvlášť. Na základě těchto zkušeností si autor uvědomil, že v oblasti eGovernmentu lze stále objevit nedostatky i v běžně prováděných agendách, které se týkají občanů.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit vývoj a současný stav Portálu veřejné správy ČR.

Prvním dílčím cílem je charakteristika a vývoj eGovernmentu ČR a mezinárodní srovnání. Charakteristika zahrnuje popis eGovernmentu obecně, popis eGona jako symbolu elektronizace české státní správy a služeb veřejné správy, popis pojmů související s eGovernmentem, popis služeb vytvářejících důvěru elektronických úkonů, vývoj eGovernmentu obecně, vývoj jednotlivých součástí eGonu a popis srovnávacích indexů v rámci eGovernmentu.

Druhým dílčím cílem je zhodnocení současného stavu Portálu veřejné správy ČR a porovnání funkcionality s portály pro občany ve vybraných členských státech EU. Zhodnocení bude zaměřeno na front-end, který zahrnuje uživatelské rozhraní Portálu občana a na dílčí část strategických dokumentů zahrnujících informace o portálu. Následně bude srovnána funkcionality Elektronického podání pomoci Portálu občana s vybranými zeměmi EU, která má být podle Ministerstva vnitra funkční od 1. září 2018.

Třetím dílčím cílem je formulace silných a slabých stránek Portálu veřejné správy ČR a návrh doporučení; Formulace je zaměřena na slabé a silné stránky nové verze Portálu občana.

2.2. Metodika práce

Metodika zpracování teoretické části práce je založena na studiu odborných zdrojů jak elektronických, tak knižní publikace. Praktická část vychází ze zhodnocení webových stránek Portálu veřejné správy ČR pro registrované uživatele a veřejné části webových stránek portálů pro občany ve vybraných zemích. Srovnání bude provedeno na základě vícekritériální analýzy variant. Dle výsledků zhodnocení a srovnávací analýzy budou formulována doporučení a závěr.

3. Teoretická východiska

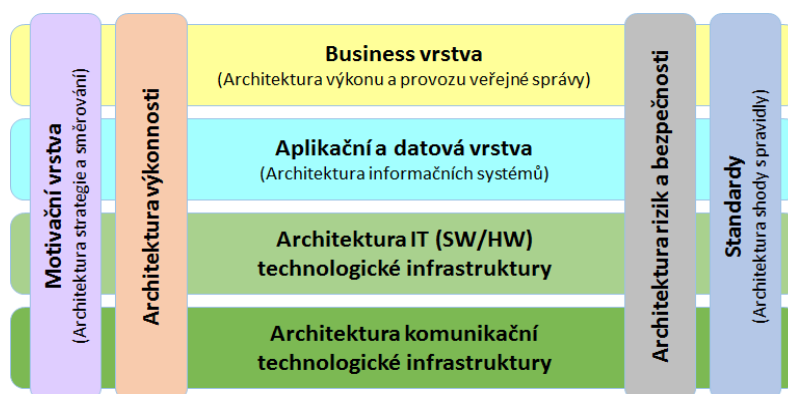
3.1. Charakteristika eGovernmentu

EGovernment je koncepce, která je v dnešní době rozšířená a používá se v mnoha sférách veřejné správy. Doposud se však pro něj nenašel přiměřený výraz v jazyce, který by jej důkladně definoval (Mates, 2006). Jedna z definic eGovernmentu zní: „*Modernizace veřejné správy s využitím nových možností informačních a komunikačních technologií s cílem maximálně zpřístupnit a zjednodušit pro občany styk s veřejnou správou*“ (eGov.cz, 2014).

Pod pojmem eGovernment si lze představit zpřístupněnou komunikaci s institucemi veřejné správy prostřednictvím elektronické podoby. Dále tuto koncepci doplňují procesy spojené s legislativou a elektronického řízení agend. V české republice je eGovernment pod dohledem Ministerstva vnitra České republiky a jeho metou je zjednodušit propojení široké veřejnosti s úřady, či komunikaci mezi úřady samotnými. Další výraznou metou je úspora času jak pro podnikatelské subjekty, tak pro nepodnikající občany a účinnější výkony úřadů bez přebytných úředníků, čímž se snižují mzdové náklady veřejné správy (MVČR, 2017).

Český eGovernment vychází z národní architektury, která se skládá ze čtyř vrstev. Princip eGovernmentu je potřeba rozvíjet s ohledem na parametry architektury. Tyto vrstvy lze definovat jako vrstva zajišťující poskytování služeb občanům, vrstva tvořící aplikační vybavení služeb, vrstva tvořící datové úložiště a technologické centrum a vrstva tvořící komunikační infrastrukturu (MVČR, 2016).

Obrázek 1 Struktura Národní architektury VS

Zdroj: (MVČR, 2016)

Účelem eGovernmentu je poskytnout fyzickým osobám lepší komunikaci se státem a veřejnou správou poskytnutím snadnější a rychlejší komunikace, zefektivněním interních procesů orgánů a tím i zvýšení průhlednosti chodu s ohledem na širokou veřejnost. EGovernment také dle autora přispívá k termínu „Good Governance“, jde o tzv. proces vládnutí a tím i podílení a zúčastnění se občanů na tomto rozvoji (Mates, Smejkal, 2012).

EGovernment se podílí i kromě oblastí služeb na vybírání daní a poplatků, kybernetické bezpečnosti, sociálním zabezpečení, výkonu spravedlnosti a vzdělávání (Bekkers, Duivenboden, Thaens, 2005). Mezi projevy eGovernmentu patří mnoho výhod jak ze strany veřejné správy, tak ze strany občanů. Díky eGovernmentu má zaniknout dvojitý, či trojitý provádění stejné agendy, dále se má zkvalitnit podklad pro příjem relevantních dat a informací, které vedou ke správnému rozhodování. Důležitým činitelem již zmíněné transparentnosti je ve finanční sféře zabránění plýtvání prostředky veřejného rozpočtu. Dle autora jsou tyto nástroje eGovernmentu předpokladem elektronické demokracie (Mates, Smejkal, 2012).

K uskutečnění eGovernmentu v České republice bylo potřeba legitimizovat zákony, které se této sféry týkají. Zákon č. 300/2008 Sb. též nazývaný jako zákon o autorizované konverzi. Jde o zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Dále se uvádí zákon, který doplňuje zákon již zmíněný, jedná se o zákon č. 301/2008 Sb. Dalším přijatým zákonem v této oblasti je zákon, který po novele spadá pod č. 104/2017 Sb., dříve pod č. 365/2000 Sb., tedy zákon o informačních systémech veřejné správy, který například definuje vydávání výpis z rejstříku trestu. Zákon č. 111/2009 Sb., tedy zákon o základních

registrech edituje základní stavy při elektronizaci státní správy. Zákon, který je dnes publikován pod č. 195/2017 Sb., dříve pod č. 328/1999 Sb., tedy zákon o občanských průkazech, který se týká využívání elektronického občanského průkazu a dále zákon o svobodném přístupu k informacím, označovaný dříve jako zákon č. 106/1999 Sb. a po novele č. 298//2016 Sb. Zákon, který se týká využití elektronických nástrojů při procesu veřejných zakázek s číslem 137/2006 Sb (Zákony pro lidi, 2018). Další součástí implementace eGovernmentu je obsažena například v občanském zákoníku, v obecních ustanoveních o právních úkonech a v zákonech hmotného práva (Mates, Smejkal, 2012).

V souvislosti s elektronickou komunikací přicházíme mnohdy do styku se vztahy (G2C), čili Government-to-Citizen, zahrnuje komunikaci mezi úřadem a občanem. Další vztah je (G2B), Government-to-Business, čili komunikace veřejné správy a podnikatele a (G2G), tedy Government-to-Government, jde o komunikaci mezi úřady vzájemně. Posledním vztahem je (G2E), čili Government-to-Employee, jedná se o komunikaci mezi veřejnou správou a zaměstnanci (Budiš, Hřebíková, 2010).

Hlavní symbolem eGovernmentu představuje v České republice panáček eGON, který má působit jako živý organismus, kde fungování jednotlivých částí spolu vzájemně koresponduje. S eGONem má nastat konec zoufalství občanů před státní byrokracie a dochází tak k rovnoprávnosti dokumentů v elektronické podobě. (MVCR, 2007).

Obrázek 2 Hexagon eGovernmentu

Zdroj: (Smartadministration, 2008)

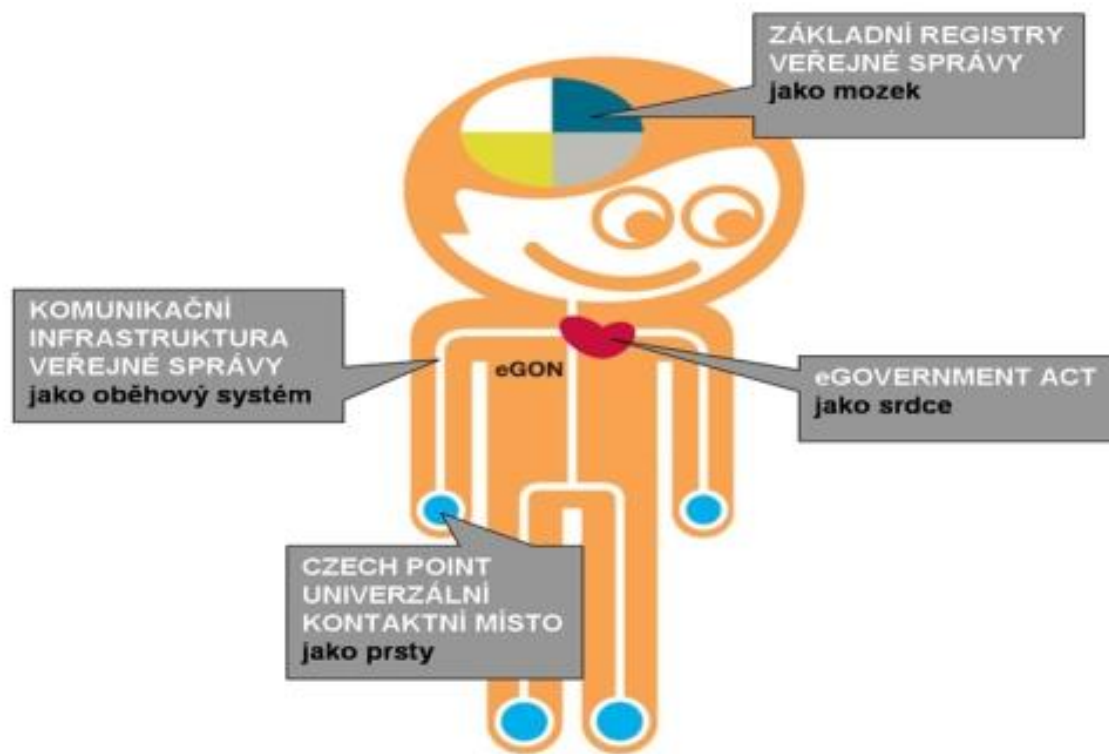
3.1.1. Popis eGONu a služeb veřejné správy týkající se eGovernmentu

3.1.1.1. EGON

Egon je symbol, který vyjadřuje vytvoření čtyř projektů eGovernmentu v České republice. Mezi tyto projekty řadíme Český Podací Ověřovací Národní Terminál, Komunikační infrastrukturu veřejné správy, informační systém Datových schránek a

informační systém Základních registrů. Souvislost těchto projektů lze přirovnat k orgánům živého organismu, kdy tělo, což je v našem případě eGON by jako celek bez součástí těžce fungoval. (Felix, 2015)

Obrázek 3 eGon

Zdroj: (MVČR, 2007)

Etapy, které předcházely celkovému rozvoji eGovernmentu u nás, se soustředily na zabezpečení technického vybavení hardware a utváření komunikační infrastruktury. Přelom v oblasti eGovernmentu nastal vznikem Portálu veřejné správy jakožto zásadní nástroj vstupu do veřejné správy. Následně vznikl elektronický podpis, který měl přispět k rozvoji eGovernmentu. Avšak žádný z těchto dvou realizovaných projektů nemířil k zásadnímu cíli, který měl vytvořit prostředí pro sdílení dat ve veřejné správě efektivní metodou.

V období před vznikem eGONu spočíval organizační systém v tom, že do každého orgánu veřejné správy byla data subjektů dokládána samostatně. Dále každý orgán spravoval a nesl odpovědnost za tato data bez závislostí na orgánu jiném. Data se aktualizovala pouze

v databázi, kterou subjekt v určitém období potřeboval využít. Tudiž se některá data například v určitém registru, či rejstříku po delší dobu neaktualizovala.

Proto jsme se mohli a v některých případech stále můžeme setkat s případem, kdy některé subjekty musí znovu dokládat údaje o sobě, či o své firmě i přesto, že některé úřady si již tyto údaje vyžádaly. Nutné je zde říci, že v tomto případě hraje ve značné míře legislativní rámec v oblasti eGovernmentu. Můžeme se proto i v dnešní době setkat s případem, kdy se v různých evidencích, registrech či rejstřících objeví rozdílné údaje.

Hlavním cílem eGONU je sdílení dat ve veřejné správě bezpečným a efektivním způsobem. Princip eGONU zdůrazňuje slogan: „*Obíhat mají data, nikoliv občan*“ (Felix, 2015).

3.1.1.2. *Komunikační infrastruktura veřejné správy-KIVS*

Prvním realizovaným projektem, který je součástí eGONU je komunikační infrastruktura veřejné správy. Pro uskutečnění tohoto projektu nebyla požadovaná úprava legislativního rámce české republiky. Komunikační infrastruktura na symbolu eGONU představuje oběhovou soustavu, díky které se data bezpečně přenášejí v rámci veřejné správy. Na rozdíl od zmíněné legislativní úpravy, která pro realizaci nebyla nutná, rozhodnutí exekutivy přijaté vládou bylo potřeba přijmout. Subjekty správy museli při transakci služeb Komunikační infrastruktury jednat pod záštitou Ministerstva vnitra, které mělo funkci koordinátora.

Komunikační infrastrukturu veřejné správy tvoří v zásadě jedno centrální místo, které eviduje transakci služeb v rámci státu. Vznik nového centrálního místa, které propojuje strukturu sítě soukromých operátorů a státní sítě je vedeno centrálním místem původním (Felix, 2015).

3.1.1.3. *Kontaktní místo napomáhající výkonu veřejné správy: Český Podací Ověřovací Národní Terminál-Czech POINT*

Cílem tohoto projektu, který začal fungovat v roce 2007 je umírnit byrokracii mezi občany a veřejnou správou prostřednictvím spolehlivé komunikace se státem z jednoho

centrálního místa. Projekt v současné době využívá více než 7200 obecních a krajských úřadů, určitá pracoviště České pošty, zastupitelské úřady, kancelářích notářů a Hospodářské komory.

Na určených pobočkách lze získat a také ověřit data buď z veřejných, či neveřejných informačních systémů, provést úřední ověření listin a dokumentů, obdržet informace o procesu správního řízení vzhledem k občanovi a podat oznámení o zahájení správního řízení a následně provést autorizovanou konverzi dokumentů do elektronické podoby, či naopak. Konkrétně lze proces konverze využít například při úředním ověření podpisu na kupní smlouvě, či udělit plnou moc zmocněnci. Autorizovaná konverze dokumentu je komplexní převod listinné podoby dokumentu do podoby elektronické při zachování stejných právních účinků a podléhá zákonu o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů č. 300/2008. Konverzi však nelze provést u dokumentu, který musí zůstat autentický jako je například občanský průkaz, cestovní pas, zbrojní a řidičský průkaz. Všechny zmíněné úkony lze provést jednoduše na pobočkách České pošty, která však musí být vyznačena logem Czech POINT.

Často žádanou službou je v životě uživatelů řidičského oprávnění výpis z bodového hodnocení řidiče. Tento výpis lze obdržet na přepážce Czech POINT za poplatek, či zdarma přes datovou schránku fyzické osoby, která bude vymezena v následné části práce. Jde o pouze informativní výpis, který nelze nahradit výpisem z evidenční karty řidiče.

Další využívanou službou v rámci Czech POINTU je při ztrátě cestovního pasu v zahraničí možnost ověřit identitu této osoby. Zastupitelské úřady Českého státu, které poskytují tyto služby jsou k dispozici na internetových stránkách služby Czech POINT v České republice.

Zásadní službou je v rámci Czech Point také výpis z katastru nemovitosti. Jedná se o ověřený snímek katastrální mapy, který může získat za poplatek jakákoliv osoba. Tento dokument se využívá při procesech oceňování nemovitostí pro obchod, či pro určité druhy stavebního řízení. Pro získání tohoto výpisu musí žadatel znát parcelní číslo a katastrální území nebo přesné znění adresy určeného objektu.

Možnosti služby Czech POINT jsou zvýhodněné pro osoby fyzické nebo právnické, které vlastní již zmíněnou datovou schránku. Tato osoba tak může získat přístup k výpisům

z informačního systému veřejné správy prostřednictvím služby Czech POINT@Home například z pohodlí svého domova. Možnosti této služby se postupně s ohledem na legislativní rámec České republiky rozrůstají. K 13.8. bylo evidováno 7,314 pracovišť Czech POINT (Czech POINT, 2017).

3.1.1.4. Informační systém Datové schránky

Datová schránka je prostředek pro zajištěnou a oprávněnou elektronickou komunikaci s orgány veřejné moci a úřady, která probíhá přes šifrovaný kanál mezi subjekty otevřenými a registrovanými. Na základě žádostí o zpřístupnění datové schránky dochází k ověření určitého subjektu. Tuto skutečnost je možné provádět u fyzické osoby ověřením totožnosti a podepsáním žádosti na pobočce Czech Pointu. Platnost dokumentu odeslaného přes datovou schránku je rovnocenná poštovní zásilce, která je doručena do vlastních rukou subjektu. Primární účel datových schránek byl zajistit komunikaci mezi úřady samotnými, či úřady a občany eventuálně podnikateli, tudíž je v případě fyzické osoby příjem a odesílání zpráv od orgánů veřejné moci zdarma. Pokud jde o právnickou osobu při příjmu a odesílání zpráv od orgánů veřejné moci také bezplatné. Služba je zpoplatněna v případě zaslání zpráv soukromým subjektům.

Datové schránky mnohdy šetří čas a náklady vlastníka poskytnutím náhrady za listovní dopisování s úřady a možnosti zaslání zpráv orgánům správy zdarma. V souvislosti se zmíněnými službami Czech Pointu umožňují datové schránky přístup k samotným výpisům z Czech POINTU, či ze základních registrů, které budou vymezeny v následné části práce. Dále poskytují přístup ke účtu sociálního a důchodového pojištění a věcí týkajících se finanční správy.

Vlastnictví datové schránky nám může usnadnit život při podání žádostí o vydání občanského průkazu a cestovního pasu odkudkoliv přes internet a automatického upozornění o konce platnosti těchto dokladů. Dále nelze opomenout elektronickou komunikaci s Českou správou sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnou a katastrem nemovitostí. Elektronické podání daňového přiznání na daňovém portálu a přístup do daňové informační schránky, které si přiblížíme v následné části práce je pro uživatele, kteří aktivně používají datovou schránku zpřístupněno.

Zřízení datové schránky je pro běžného občana a podnikající fyzickou osobu dobrovolné s výjimkou však advokátů, daňových správců a insolvenčních správců. Orgány veřejné moci a právnické osoby mají zřízení datové schránky povinné ze zákona. Datovou schránku pro fyzickou osobu si v České republice může zřídit i cizinec, který zde vlastní trvalý pobyt. Dalším vlastníkem datové schránky u nás je Český rozhlas, Česká televize, notáři, exekutoři a Prezident státu.

Žádost o zřízení schránky lze podat osobně na pobočce Czech POINTU. Po identifikaci dostává zájemce identifikátor spolu s potvrzením o zřízení datové schránky. Pokud žádost podává zmocněnec osoby, která má zájem o datovou schránku, nutně je žádost předat na odbor eGovernmentu Ministerstva vnitra, který má povinnost dokument posoudit. Další možností, jak si zřídit datovou schránku je formou písemné. Osoba, která si chce datovou schránku zřídit vyplní a podepíše formulář, který následně odešle na odbor eGovernmentu Ministerstva vnitra. Podpis žadatele na této žádosti musí být úředně ověřený. Pokud odbor žádost schválí, datová schránka je zřízena do tří dnů. Poslední možností je podání žádostí formou elektronické pošty. Tato alternativa vyžaduje, aby zájemce o datovou schránku vlastnil uznávaný elektronický podpis, který použije na vyplněnou žádost. Stejně jako v předchozí možnosti je schránka zřízena do tří dnů. Po úspěšném vyřízení žádostí se zájemce stává rovněž oprávněnou osobou (MVČR, 2017; Informace o Datové schránce, 2017).

Aktivační údaje zájemce obdrží formou dle výběru jedné z možností podání žádosti. Pokud postupoval elektronicky, jsou údaje generovány tzv. virtuální obálkou. V případě druhém zájemce údaje obdrží prostřednictvím služeb pošty. U žádostí, které byly podány osobně na pobočce Czech POINTU si může zájemce zažádat o zaslání těchto údajů formou zprávy emailu, ve které by se měl také zobrazit odkaz na portál.

V případě, že chce oprávněná osoba pověřit na využívání schránky osobu jinou, je možné vytvořit zástupný účet, kdy určený zástupce obdrží vlastní přístupové údaje. Oprávněná osoba však může zůstat jakýmsi administrátorem pro zamezení vzniku komplikací. Možnost podání žádosti o zřízení schránky lze provádět také pověřena osoba, která bude zmocněna osobou oprávněnou.

Při aktivaci datové schránky lze očekávat výzvu o změně daného hesla. Důležité je zde zmínit skutečnost, že pokud uživatel nezmění dané heslo ani po páté výzvě, dochází ke

zablokování schránky. Zpřístupnění ke schránce je uživatel nucen řešit znovu přes žádost na pobočce Czech POINTU. Odlišnost od klasické emailové schránky spočívá v tom, že datová zpráva se skládá z obálky a přílohy a neobsahuje text. Přílohy nejčastěji tvoří zaslané dokumenty ve formátu PDF.

V okamžiku, kdy se příjemce přihlásí do datové schránky, tak je zpráva dle správního řadu doručena. Zpráva od orgánů veřejné moci je fikce doručení do deseti dnů a doručení od fyzické nebo právnické osoby orgánům veřejné moci je doručena v okamžiku doručení do datové schránky. Je zde možné využít nastavení upozornění o přijaté zprávě na email, či za poplatek na mobilní telefon. Doručené zprávy jsou z archívu smazány po devadesáti dnech. Pro delší archivování zpráv je nutné za poplatek aktivovat službu „Datový trezor“. Dále v případě ohrožení zpráv datových schránek můžeme využít služby Ověření datové zprávy, která zprávu vyhodnotí, zda je ve stavu neporušeném a dále prodloužení legitimacy zprávy tím, že je zaopatřena naléhavým časovým razítkem.

Obecně datovou schránku fyzické osoby nelze zrušit, ale zablokovat. V případě znepřístupnění schránky se osoba vrací ke doručování formou listinné. U osob právnických a podnikajících fyzických se ruší datová schránka spolu se zánikem subjektu nebo tři roky po úmrtí osoby (informace o Datové schránce, 2017; Moje Datová schránka, 2018).

3.1.1.5. Informační systém Základních registrů

Pokud hovoříme o základních registrech veřejné správy, můžeme je přirovnat k paměti eGovernmentu. Mezi základní registry řadíme registr obyvatel, registr osob, registr územní identifikace, adres a nemovitostí a registr práv a povinností. V těchto registrech jsou data uchovávána a sdílána bezpečně (Felix, 2015). Rodné číslo je v základních registrech nahrazeno agendovým identifikátorem pro každý přístup do registrů, což přispívá k zvýšení bezpečnosti (Správa základních registrů, 2017).

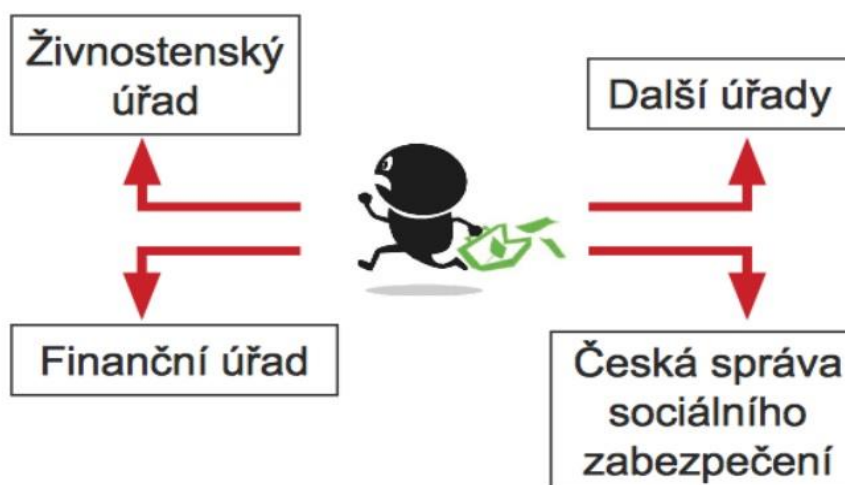
Vytvoření základních registrů mělo směřovat k zefektivnění komunikace v rámci informačních systémů. Tyto registry nám umožnily přebírat a sdílet data z databází do různých informačních systémů. Podle autora hlavním cílem vytvoření základních registrů je, aby orgány veřejné správy již nebyly nuceny od občanů obdržet údaje, které se v těchto registrech nachází. Platnost a korektnost těchto údajů, které se označují jako údaje

referenční, nemusí úřady po uvedení v základních registrech ověřovat. Jedná se však o důvěryhodné údaje, které lze sdílet na základě jasně definovaných pravidel, které mají zaručit bezpečnost sdílení dat orgány veřejné správy.

Registr obyvatel obsahuje základní údaje, které mají charakter identifikace a lokace subjektu. Do těchto subjektů spadají všichni občané České republiky, cizinci s trvalým pobytem a občané cizích států. Výkon tohoto registru zajišťuje Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Český statistický úřad.

Registr osob, který se zaměřuje na všechny ekonomické jednotky obsahující právní subjektivitu, eviduje základní údaje identifikačního charakteru o subjektech. Do těchto subjektů řadíme všechny právnické osoby, podnikající fyzické osoby, organizační složky státu a organizačních složky zahraničních právnických osob. Výkon tohoto registru zajišťuje Ministerstvo spravedlnosti, Český statistický úřad a Ministerstvo práce a sociálních věcí (Felix, 2015).

Obrázek 4 Sdílení dat VS před zahájením provozu základních registrů

Zdroj: (ČSÚ, 2012)

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí eviduje údaje identifikačního a lokalizačního charakteru, které se týkají územních aspektů. Jedná se o údaje o objektu v území a jejich souvislosti. Výkon tohoto registru zajišťuje Český úřad zeměměřický a katastrální, spolupracující ministerstva vnitra, ministerstvo životního prostředí, ministerstvo zemědělství, ministerstvo pro místní rozvoj a orgány samosprávy (Felix, 2015).

Obrázek 5 Veřejný dálkový přístup k RÚIAN

Zdroj: (Veřejný dálkový přístup k datům RÚIAN, 2017)

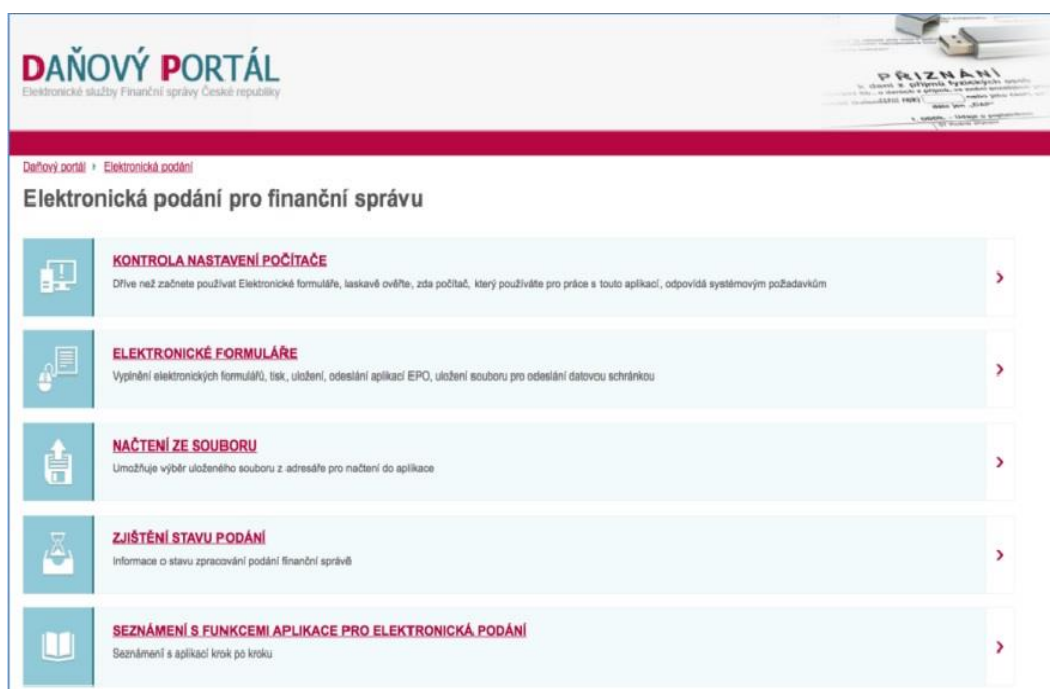
Registr práv a povinností eviduje informace o právech a povinnostech orgánů veřejné moci a široké veřejnosti. Registr práv a povinností se vztahuje k právním předpisům, rozhodnutích v oblasti samosprávy, podzákoných norem, rozhodnutích orgánu veřejné správy a základních smluv stanovujících některé práva a povinnosti. Výkon registru zajišťuje Ministerstvo vnitra a ústřední správní úřady i samosprávní orgány.

Data evidovaná v základních registrech veřejné správy vycházejí z dat určitých informačních systémů agendových. Některé tyto systém, které slouží k podpoře uskutečnění určité agendy z hlediska informačního, budou vymezeny v následné části práce. Agendové informační systémy na rozdíl od základních registrů nejsou schopny spolupráce mezi sebou z důvodu vzájemné neprovázanosti a nekomplexnosti (Felix, 2015).

3.1.1.6. Daňový portál a Daňová informační schránka

Elektronická komunikace mezi daňovým subjektem a Finanční správou následně Ministerstvem financí konkrétně například v elektronickém podání daňového přiznání je usnadněna daňovým portálem, který se nachází na stránce daneelektronicky.cz (MFČR, 2016).

Obrázek 6 Daňový portál-sekce Elektronická podání pro finanční správu

Zdroj: (Elektronické služby Finanční správy, 2018)

Pro odeslání vyplněného formuláře Finanční správě, který osoba na portálu vyplnila je souvislost s již zmíněnou datovou schránkou zde patrná. Jedna z možností, jak si zjednodušit v tomto ohledu život je být vlastníkem datové schránky podnikající fyzické osoby. Na portálu je zpřístupněna volba možnosti „ověření identity přihlášením do datové schránky“, která umožňuje podepsání vyplněného daňového formuláře totožnosti z datové schránky osoby. Tudíž je formulář kompletní a je odeslán na server Finanční správy, která ho následně vyhodnotí. Přihlášení do datové schránky a odeslání zprávy vykonává formulář na daňovém portálu mechanicky.

Při využití další z možností odeslání formuláře subjekt nemusí vlastnit datovou schránku, ale je potřeba vlastnit kvalifikovaný certifikát elektronického podpisu. Podepsaný formulář pomocí tohoto certifikátu je potřeba odeslat nejlépe e-mailem na podatelnu úřadu.

Daňová informační schránka je nástroj, pomocí kterého můžeme nahlížet na osobní účet daní. Daňovou schránku lze využívat jednou ze dvou možností. První možnost je

přihlášením přes již známou datovou schránku a druhá je pomocí kvalifikovaného certifikátu, který je uveden v předchozím odstavci. V daňové schránce nacházíme některé údaje o daňovém subjektu. Praktická funkce, která se zde nachází je „Osobní daňový kalendář“, která nám zobrazí termín, kdy bylo podáno daňové přiznání evidovaného subjektu. Nevýhodou je absence doplňku u této funkce, který by nám přesměřoval upozornění o blížícím se termínu podání přiznání na mobilní telefon, či email (MFČR, 2018; Daně elektronicky, 2018).

3.1.1.7. Portál veřejné správy

V rámci elektronizace veřejné služby portál veřejné správy k zveřejňování ověřených a komplexních informací subjektům. Provoz tohoto portálu byl zahájen v roce 2004 a sloužil jako primární nástroj přístupu k elektronickým úředním záležitostem. Pomocí tohoto portálu bylo možné komunikovat s veřejnou správou.

V dnešní době se v portálu nachází informace, které jsou zveřejňované státní správou pro veřejnost. Dále na portálu najdeme zákony a katalog otevřených dat, které budou vymezeny v následné části práce. Také se zde nachází formuláře elektronického podání, služba Czech POINT@home, registr smluv, seznam datových schránek a řešení životních situací s ohledem na orgány veřejné moci a datové schránky.

Jak již bylo zmíněné portál je určen veřejně širokému spektru subjektů, mezi které řadíme orgány státní správy a samosprávy, státní i soukromé organizace a podnikatele, živnostníky a cizince. Proto je portál rozčleněn na informace pro občany a pro podnikatele, dále pro cizince a pro orgány veřejné moci.

V části portálu, která se týká občanů, můžeme najít především řešení zvláštních životních situací s ohledem na orgány veřejné moci. Tato sekce obsahuje výběr různých životních situací, které si můžeme zvolit. Při zvolení konkrétní situace se na portálu objeví uspořádaná deskripce jejího řešení. Pro představu může být příkladem tohoto řešení věc týkající se legislativy-kdo má kompetenci jednat, nebo jaký doklad je nutné pro určitý případ dokládat. Část pro podnikatele a živnostníky je koncipována obdobně jako pro občany s rozdílem zaměření na situace týkajících se podnikání.

V části portálu, která se týká cizinců žijících na území České republiky můžeme najít informace týkající se občanství, manželství a předpisy pobytu na území. Důležité je zde zmínit, že informace jsou v této části zveřejněné v českém jazyce. Obsah poslední sekce, která se týká orgánů veřejné moci, je zpřístupněn úřadům pro administraci útvarů orgánů.

Mezi praktickou funkci portálu veřejné správy v souvislosti s datovou schránkou patří seznam uživatelů těchto schránek. Klasifikace seznamu je podmíněna typem datových schránek, které uživatel vlastní a vyhledávání je možné také prostřednictvím jména uživatele. Dále nám portál umožňuje stažení věstníku ve formátu PDF. Jedná se o soubor předpisů a instrukcí, které vydávají většinou ústřední správní orgány.

Nelze opomíjet sekci portálu, která obsahuje Národní katalog otevřených dat zveřejněný určitými orgány. Otevřená data slouží dále k rozboru a zpracování subjektů a budou vymezeny v následné části práce (MFČR, 2018; Portál veřejné správy, 2018).

3.1.1.7.1. Portál občana

V rámci portálu veřejné správy byl spuštěn 8. července 2018 do ostrého provozu Portál občana jako budoucí brána ke všem elektronickým službám státu. Přihlášení do Portálu lze provést pomocí elektronického občanského průkazu, nástroje elektronické identity a přístupem do datové schránky. Širší zhodnocení Portálu občana bude provedeno v praktické části práce (MVČR, 2018).

Obrázek 7 Přihlášení do Portálu občana

Zdroj: (Portál občana, 2018)

3.1.1.8. Otevřená data

Otevřená data jsou důležitým nástrojem pro naplnění dobrého vládnutí, které je zmíněné v úvodu práce. Otevřená data můžeme vymezit jako data, která jsou zveřejněna na internetu a dodržují tyto předpoklady

- Jsou úplná
- Jsou snadno dostupná
- Jsou strojově čitelná
- Používají standardy, které mají volně dostupnou specifikaci jako je například XML a CSV
- Jsou zpřístupněna za jasně vymezených podmínek
- Uživatelé pro dosažení dat vynakládají minimum možných nákladů
- Neobsahují údaje, které jsou citlivé nebo osobní dle zákona o ochraně osobních údajů

Hodnocení stavu kvality otevřených dat se v praxi sděluje pomocí pětihvězdičkové stupnice. Jednu hvězdičku obdrží dokumenty, které jsou těžce strojově čitelné. Příkladem mohou být naskenované dokumenty ve formátu PDF. Pět hvězdiček obdrží data samopopisného charakteru, které zároveň propojují webové odkazy. Běžně jsou v praxi přiděleny tři hvězdičky, které obdrží například dokument v otevřeném formátu CSV, který má vhodnou strukturu (Otevřená data, 2017; Nařízení vlády, 2018)

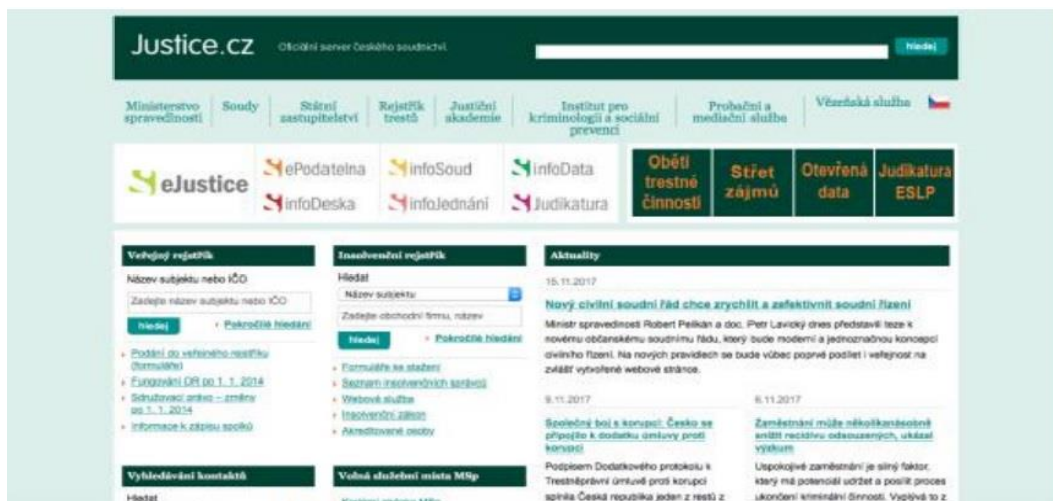
3.1.1.9. Agendové informační systémy

Agendový informační systém je systém veřejné správy, který slouží k výkonu agendy, využívání elektronických formulářů nebo elektronické identifikaci. Agendové informační systémy veřejné správy zpracovávají referenční údaje a jsou propojeny se systémem základních registrů (Zákony o základních registrech, 2018).

Mezi agendové informační systémy patří Obchodní rejstřík, ve kterém se evidují na základě stanoveného zákona údaje o podnikajících osobách. Jedná se o veřejný rejstřík, do kterého může nahlížet a získat informativní výpis každý z nás. Obchodní rejstřík podléhá ve vedení rejstříkovému soudu. Přes aplikaci Veřejný rejstřík a sbírka listin je v obchodním rejstříku možné informativně nahlížet. Tuto aplikaci spravuje Ministerstvo spravedlnosti na

internetovém odkazu www.justice.cz. Tento portál také umožňuje elektronickou komunikaci se soudy a otevřený přístup k průběhu soudního řízení.

Obrázek 8 eJustice

Zdroj: (Portál justice, 2018)

Mezi další agendové informační systémy patří Administrativní registr ekonomických subjektů, který je veden Ministerstvem financí. Systém v první řadě mohou využívat registrovaní uživatelé. Systém v rámci státní správy je často využíván rejstříkovým soudem, notáři, finančním a živnostenským úřadem, Českým statistickým úřadem, celní správou a krajským úřadem. Na základě vládního nařízení jsou údaje z tohoto systému zveřejňované jako otevřená data (Administrativní registr ekonomických subjektů, 2018).

3.1.2. Pojmy související s eGovernmentem

3.1.2.1. Nařízení eIDAS

Základním cílem nařízení eIDAS je zvýšení důvěryhodnosti a bezpečnosti služeb v rámci společného digitálního trhu evropské unie. Toto nařízení se snaží vytvářet prostředí se standardy pro doplňující se nástroje, které budou zajišťovat důvěryhodnost a bezpečnost elektronických úkonů a dokumentů. Základem digitálního trhu vycházejícího z nařízení je vytváření právního rámce pro nástroje podporující vytvoření důvěryhodných elektronických úkonů a využití certifikovaných prostředků elektronické služby. Zásadní je také adresace všech fází elektronických úkonů, kterými začíná autentizace webu a končí archivace

digitální stopy úkonu. Regulace nástrojů nařízení je zohledněna na vnitrostátní autorizaci a právního působení, elektronické služby vytvářející důvěru a dokumenty. Mezi služby, které vytvářejí důvěru řadíme kvalifikovaný elektronický podpis, kvalifikovanou elektronickou pečeť, kvalifikované elektronické časové razítko, kvalifikovaný certifikát pro autentizaci internetových stránek. Tyto služby budou vymezeny v následné části práce.

Podstatnou část tohoto nařízení tvoří pilíř eID, který představuje elektronickou identifikaci nezahrnující službu vytvářející důvěru. Na rozdíl od nařízení u elektronických podpisů vychází již z neplatné Směrnice č. 99/93/ES, elektronická identifikace zahrnuje rozšíření oblasti regulace (MVČR, 2017).

Obrázek 9 Milníky nařízení eIDAS

Milníky nařízení eIDAS

17.9.2014	"start" nařízení eIDAS
15.9.2015	zahájení činnosti "Cooperation Network"
18.9.2015	Přijetí prováděcích aktů ke "službám důvěry"
1.7.2016	Platnost nařízení pro služby vytvářející důvěru
1.7.2016	Zrušení směrnice o el. podpisech
18.9.2015	Dobrovolné využití eID v rámci členských států
18.9.2018	Povinné rozpoznání eID
1.1.2020	Digitální Evropa realitou

Zdroj: (MVČR, 2018)

3.1.2.2. *Certifikáty, certifikační a registrační autorita*

Typy certifikátů, které jsou poskytovány Certifikační autoritou, jsou rozděleny podle účelu využití. Prvním typem jsou komerční certifikáty, které jsou určeny pro obvyklou komunikaci subjektů, které se následně využívají pro generování elektronického podpisu. V případě komunikace s orgány veřejné moci je nutné vlastnit druhý typ, tedy kvalifikovaný certifikát vydávaný akreditovanými certifikačními autoritami (První certifikační autorita, 2014).

Certifikační autorita je spolehlivá instituce, která je odpovědná za vydávání certifikátů a samotného vydávání pomocí aplikace

Registrační autorita je místo pracoviště-úsek certifikační autority, kde si žadatel o certifikát ověřuje identitu (Postsignum, 2010).

3.1.3. Služby vytvářející důvěru elektronických úkonů

3.1.3.1. *Elektronický podpis*

Podstata elektronického podpisu je založena na využití páru kryptografických klíčů pro identifikaci subjektů v elektronickém prostředí. Tento pár klíčů zahrnuje obecně soukromý klíč, který se označuje také jako data pro vytváření elektronického podpisu a klíč veřejný označován také jako data pro ověřování tohoto podpisu.

Identita subjektu a zároveň vlastnictví určitého páru klíčů je prokazována pomocí příslušného certifikátu, který je vydán Certifikační autoritou. Tuto Certifikační autoritu představuje subjekt, který bývá spolehlivý a nezávislý. Funkce Certifikační autority je ověřování identity zájemce o certifikát a tvorba elektronického podpisu pomocí certifikátu. Platnost tohoto certifikátu bývá zpravidla 1 rok a v případě podezření na zneužití certifikátu subjektu je možné zneplatnit tento certifikát.

Vyšší formu elektronického podpisu lze rozdělit na Uznávaný elektronický podpis a Zaručený elektronický podpis. Podle zákona o elektronickém podpisu č. 227/2000 Sb., který

je dnes nahrazen zákonem č. 297/2016 Sb. Zaručený elektronický podpis splňuje tyto náležitosti:

- „Je jednoznačně spojen s podepisující osobou.“
- „Umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě.“
- *Byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou.“*

Definice Uznávaného elektronického podpisu obsahuje již podle zmíněného zákona tyto náležitosti:

- „zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a obsahujícím údaje, které umožňují jednoznačnou identifikaci podepisující osoby“
- „zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném poskytovatelem certifikačních služeb, který je usazen mimo území České republiky, byl-li kvalifikovaný certifikát vydán v rámci služby vedené v seznamu důvěryhodných certifikačních služeb jako služba, pro jejíž poskytování je poskytovatel certifikačních služeb akreditován, nebo jako služba, nad jejímž poskytováním je vykonáván dohled podle předpisu Evropské unie“ (První certifikační autorita, 2014)

3.1.3.2. Elektronická pečeť a elektronická značka

Tabulka 1 Rozdíl mezi značkou a pečeti

Elektronická značka	Elektronická pečeť
Vytvářejí právnické i fyzické osoby	Vytvářejí pouze právnické osoby
Použití je vyjádřením vůle	O vyjádření vůle zde nelze tvrdit
Může se použít v České republice	Může se použít se ve všech členských státech EU

Zdroj: (Lechner, 2015)

Elektronická pečeť je v rámci eIDAS definovaná jako sjednocena data v elektronické podobě se záměrem zajistit původ a integritu.

Zatímco elektronická značka má technické řešení stejné jako elektronický podpis, ale neshodují se v právních záležitostech. Použitím elektronická značky není vyjádřen souhlas s označeným obsahem, ale vůle označení digitálního dokumentu.

3.1.3.3. Časové razítko

Funkce časového razítka spočívá v potvrzení existence uvedených dat v elektronické podobě v určitém čase. Časové razítko poskytuje relevantní důkaz o existenci dané podoby dokumentu v čase, kdy byl orazítkovaný. Časové razítko je možné připojit k elektronickému podpisu a tím prodloužit platnost dokumentu minimálně o 5 let (Česká pošta, 2018).

3.1.3.4. Certifikát pro autentizaci internetových stránek

Pro vymezení certifikátu pro autentizaci internetových stránek je nutné nejdříve definovat pojem autentizace. Autentizace je tedy nespornost údaje vedeny stanoveným vymezením zákona, které zajišťují ověření identity subjektu. Certifikátem pro autentizaci webových stránek je potvrzení umožňující autentizovat stránky vyskytující se na internetu a sloučení jak s fyzickou, tak právnickou osobou, které byl certifikát vydán (Postsignum, 2010; MVČR,2018).

3.1.3.5. Národní identitní autorita-NIA

Jde o úsek nařízení eIDAS, které zajišťuje ověření identity uživatele. Cílem Národní identitní autority má být propojení s identifikátorem v registru obyvatel. Díky této službě lze zaručit důvěryhodnou identifikaci uživatele se zdrojem v registru obyvatel bez nutnosti zajistit vlastní ověřovací metody.

Propojením Národní identitní autority a určitých změn v oblasti eGovernmentu v České republice počátkem července roku 2018 může dojít k výraznému zlepšení současného stavu. Konkrétně se jedná o nabití účinnosti zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci a novely zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, která

má zavést vydávání použitelných elektronických občanských průkazů. V souvislosti s touto skutečností bude funkce Národní identitní autority spočívat v čerpání referenčních údajů ze základních registrů. Lze tedy očekávat další varianty prokazování státu vlastní identity, které doposud nebyly možné (Správa základních registrů, 2017; MVČR, 2017)

Dnes lze Národní identitní autoritu využít například pro přístup do aplikace eRecepty. Pokud subjekt chce začít využívat tuto službu elektronických receptů, která se nachází na stránkách Státního ústavu pro kontrolu léčiv, musí vlastnit profil Národní identitní autority (Státní ústav pro kontrolu léčiv, 2018)

3.2. Vývoj eGovernmentu v ČR

3.2.1. Vývoj eGovernmentu obecně

Vývoj elektronizace veřejné správy je v České republice spjatý s elektronizací v rámci Evropské unie. Komplexně je metou rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy a komunikace mezi subjekty. Zásadní je pro vývoj eGovernmentu rok 2000, kdy začal platit zákon o informačních systémech veřejné správy. Mezi stádia, která předcházela této změně v legislativě řadíme vytvoření komise vlády ČR pro státní informační systém v roce 1991, schválení usnesení o řešení státního informačního systému, dále využití komunikační sítě. V roce 1996 byl založen Úřad pro státní informační systém tzv. ÚSIS.

V roce 1998 došlo ke jmenování rady pro státní informační politiku, která fungovala jako poradní orgán. Rok poté byla přijata státní informační politika a došlo ke schválení strategie pro rozvoj informační společnosti. Státní informační politika se řadí mezi první koncepce informační politiky. Důležitý obsah dokumentu zahrnuje síť propojení určitých oddělení s informačními systémy, které jsou předepsané evropskou unií.

Akční plán realizace státní informační politiky, který zahrnuje jak politiku, tak koncepci budování informačních systémů veřejné správy byl schválen vládou v roce 2000. Jednalo se o dokument, který sjednotil a propojil tehdy základní registry.

Po tom, co byl přijat zákon o autorizované konverzi, tedy zákon č. 300/2008 Sb., se začala aktivně rozkvétat řada činností pod záštitou EU. Iniciativa evropské unie známá jako eEurope 2005, ze které Česká republika začíná vycházet, jako již členský stát. Mezi další iniciativu, ze které ČR vychází je i2010, či Digital Agenda for Europe s klíčovým cílem Strategie Evropa 2020. Hlavní myšlenka digitální evropské agendy je opatřit aktiva společného digitálního trhu, který si zakládá na vysokorychlostním internetu (Špaček, 2012).

Již zmíněnou informační společnost lze dle autora definovat jako: *„Cesta k informační společnosti je podporována současnou technologickou revolucí, která je založena na vzájemném propojení informačních, komunikačních a masmediálních technologií. Jejím výsledkem je dramatické snížení prostorového a časového omezení a zvýšení přístupu k množství veřejných informací. Oproti předchozím technologickým vlnám je vliv propojených informačních, komunikačních a mediálních technologií charakterizován širokou plošností a vysokou rychlostí pronikání do všech oblastí společnosti. Změny se velmi krátké době dotknou prakticky veškerého průmyslu i služeb, veřejného i soukromého sektoru, celé společnosti v práci i mimo ni, vzdělávání i zábavy v každodenním životě. Informační společnost tak zásadně změní podnikání i život každého občana.“* (Malach,2004).

Informační společnost úzce souvisí s eGovernmentem čili s elektronizací veřejné správy, která směřuje k budování informační společnosti. Lze tedy naznačit, že elektronizace znamená komunikace prostřednictvím elektronické podoby mezi vztahy určenými výše. Další definici eGovernmentu, kterou autor zmiňuje je *„použití informačních technologií vládními institucemi za účelem racionálně transformovat vztahy s občany, podniky, ale i dalšími součástmi veřejné správy. Tyto technologie mohou sloužit ke zkvalitnění, doručování orgány veřejné moci soukromým subjektům, k posílení interakce s podnikatelskou sférou, lepšímu přístupu k informacím pro občany a zvýšení efektivity veřejné správy“* (Mates, Smejkal,2012). Do eGovernmentu spadá i proces právních záležitostí a konverzi úřadů s ohledem na technické zabezpečení agend (Mates, Smejkal, 2012).

Vize strategické iniciativy známé pod názvem eEurope 2005, která byla interpretována v roce 2002, zdůrazňuje nenaplnění mnoho prohlášení, které se měli uskutečnit. Naplnění cíle dle tohoto dokumentu je posila bezpečných služeb s ohledem na širokopásmové připojení. V tomto dokumentu spadá eGovernment do oblasti *„Moderní online veřejné služby“* spolu s e-learningem a e-zdravotnictvím. Členské státy v rámci

evropské unie si stanovily do konce roku 2005 zabezpečit širokopásmové připojení veřejné správy. Mezi další cíle patří zabezpečení vzájemného propojení úrovně veřejných služeb.

V roce 2003 byl zveřejněn dokument s názvem „The Role of eGovernment for Europes Future. Jednalo se o dokument, který přispěl elektronizací veřejného sektoru svou otevřeností a efektivitě s ohledem na dodržování pravidel tzv. „dobré vlády“. Dokument také dbá na dodržování uživatelské vřídnot a adaptaci služeb potřebám individuálním.

Pro zmínění cílů digitální agendy, které byly zdůrazněné v akčním plánu „The European eGovernment Action Plan 2011-2015, je dle autora důležité uvést: „*zvýšení schopnosti uživatelů, zajištění snadného přístupu k informacím a průhlednosti a umožnění účinného zapojení občanů a podnikatelských subjektů do procesů tvorby politiky. Vychází se z toho, že veřejné služby mohou zvýšit efektivnost a spokojenost uživatelů, pokud lépe naplní očekávání uživatelů a budou konstruovány na základě jejich potřeb a ve spolupráci s nimi*“ (Špaček, 2012, 27-28). Dále konstatuje, že „*cílem je především přijetí odpovídající nadnárodní a národní standardizace a nové strategie interoperability a také možnosti sdílení řešení. Mezi klíčové předpoklady akční plán řadí také přeshraniční a interoperabilní zavádění elektronické identifikace občanů a podnikatelských subjektů a také širší využití protokolu v rámci infrastruktury eGovernmentu*“ (Špaček, 2012, 2).

Z pohledu autora tento plán nestanovuje vymezení přesných pravidel jako důležitý cíl, pouze však s výjimkou portálu pro elektronickou participaci s ohledem na přeměnu umožňující efektivnější výměnu informací a prostředků. Dále se v plánu probírá vnitřní trh, kdy elektronické zadávání veřejných zakázek by fungovalo ve vzájemné interakci s orgány veřejné správy. V tomto ohledu je vhodná důsledná spolupráce i přeshraniční, nikoliv pouze spolupráce vnitřní Reformy veřejné správy 2014 (Špaček, 2012).

V roce 2018 vláda schválila koncepci Digitální Česko, která zajišťuje dlouhodobou prosperitu v prostředí probíhající digitální revoluce. Naplnění koncepce lze vymezit jako „Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+“. Digitální Česko garantuje tři hlavní dílčí koncepce mezi které patří Česko v digitální Evropě, Informační koncepce České republiky a Koncepce Digitální ekonomika a společnost (Rada vlády pro informační společnost, 2018).

3.2.2. Vývoj CZECH POINTU

V roce 2006 se začala vyvíjet komplexní činnost procesu elektronizace veřejné správy pod vedením vlády Mirka Topolánka. Cílem bylo vybudovat efektivní síť komunikace občany s orgány veřejné správy díky využití informačních technologií. Výstupem komplexní práce je zmíněný eGON, který je symbolem eGovernmentu v České republice.

Veřejnost byla postupně obeznámena vize, která představovala soubor kontaktních míst, které budou snadno dostupné, dále důvěryhodný přenos dat ve veřejné správě, legislativní opatření elektronických úkonů a zajištění registrů s bezpečnými a aktuálními daty.

V roce 2007 byla spolu s přípravou konceptu odpovídajících legislativních norem prostřednictvím eGovernment Act zahájena přípravní fáze vytvoření kontaktních míst veřejné správy. V březnu tohoto roku byla spuštěna pilotní činnost systému, který směřoval k osvědčení technické otázky v této oblasti. První kontaktní místo Czech POINT bylo zahájeno na Úřadu městské části Prahy 13. Následně byla pilotní činnost spuštěna na 37 pobočkách, které se nacházeli mimo hlavního města Prahy. Zaměstnanci kontaktních míst, kteří připívali ke zlepšení systému získáváním zpětné vazby byli v průběhu pilotní činnosti vyškoleni pro manipulaci se systémem. Od srpna roku 2007 bylo do pilotního provozu začleněno 74 pracovišť České pošty. V průběhu pilotní činnosti bylo občanům prostřednictvím Czech POINT umožněno získat výpis z Katastru nemovitosti, Obchodního rejstříku, Živnostenského rejstříku.

V lednu roku 2008 byl projekt Czech POINT po pilotním testování oficiálně spuštěn. Mimo služeb, které občané mohli získat již v pilotním provozu systému bylo po oficiálním zahájení možné získat také výpis z rejstříku trestu pro fyzické a právnické osoby. Od ledna roku 2009 byl do služeb přidán výpis z bodového hodnocení z Registru řidičů a výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů. Od července téhož roku byly uskutečněny autorizované konverze dokumentů a datové schránky a od července 2012 výpis ze základních registrů (Felix, 2015).

3.2.3. Vývoj Datových schránek

V České republice se o uskutečnění systému datových stránek diskutovalo již od roku 2005 na mocenské úrovni. V rozmezí let 2006-2008 začali vznikat koncepty legislativní úpravy systému datových schránek. V roce 2008 byl schválen zásadní zákon definovaný jako zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentu. Samotný systém datových schránek byl zahájen v roce 2009.

V roce 2006 spadal koncept datových schránek do pilířů strategie eGON Ministerstva vnitra České republiky, která je zásadní pro rozvoj eGovernmentu v zemi. Ve stejném roce byl utvořen koncept zákona „o elektronizaci některých procesních úkonů v oblasti orgánů veřejné moci“. Cílem zákona bylo důvěrně identifikovat fyzickou osobu při elektronické komunikaci a zavedení institutu datových schránek.

Konečné znění zákona bylo schváleno vládou 17.7.2008 ve znění zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentu. Tento zákon vymezoval základní zásady datové schránky včetně povinností a práva jak uživatelů, tak provozovatelů. Ve stejném roce, kdy byl schválen zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentu, byla přijata i novela zákona o archivnictví a spisové službě označovaný jako zákon č. 499/2004 Sb., která měla zabezpečit kontinuitu pojetí datových schránek.

Záležitosti týkající se autorizované konverze byly upravovány vyhláškou o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, která je označená č. 193/2009 Sb. Tato vyhláška měla na svědomí technologickou otázku uskutečnění konverze.

V roce 2008 bylo podepsané prohlášení o spolupráci Ministerstva vnitra se zastoupením několika výrobců elektronických spisových služeb. Na základě tohoto prohlášení byl vytvořen detailní popis otevřené komunikace spisové služby a systému datových schránek. V roce 2010 překročilo k podmínkám prohlášení dalších několika výrobců a dodavatelů informačních systémů. K 1.7.2009 byla zahájen provoz systému datových schránek (Felix, 2015).

3.2.4. Vývoj Základních registrů veřejné správy

Ke konci 90. let za vlády Miloše Zemana vznikl komplexní koncept základních registrů jako infrastruktury informačních systémů veřejné správy. Po dosažení do funkce ministra Ivana Langera byl vybudován úsek pro veřejnou správu, informatiku, legislativu a archivnictví, které vedl náměstek ministr Zdeněk Zajíček. Cílem tohoto úseku bylo vymezit zavést strategii nesoucí název Smart Administration. Zásadní prioritou spolu s projekty Czech POINTu, Datových schránek, Komunikační infrastruktury veřejné správy a regionálních datových center byl i projekt Základních registrů veřejné správy.

Zákon o základních registrech označený číslem 111/2009 Sb. byl schválen 26.3.2009. V září téhož roku rezignoval náměstek Zajíček a na funkci náměstka pro informatiku byl dosazen náměstek Chýlek, který pokračoval v řízení programu základních registrů. Po nástupu náměstka byl sestaven výbor pro řízení a řešení problémů, které nepodléhají kompetenci Rady Základních registrů.

Po skončení funkčního období vlády Fischera převzal řízení sektoru informatiky Jaroslav Mráz a řídicí výbor projektu základních registrů byl zrušen. Jak je zde patrné, s implementací základních registrů bylo spjato mnoho organizačních a personálních změn ve vedení. Bez větších problémů základní registry jako jeden z pilířů eGovernmentu fungují od 1.7.2012 (Felix, 2015).

3.2.5. Vývoj komunikační infrastruktury veřejné správy

Po přijetí usnesení č. 89/2001 vlády v roce 2001 byla uzavřena Rámcová smlouva týkající se služeb Komunikační infrastruktury systému veřejné správy mezi státem a poskytovatelem, který byl v tomto případě Český Telecom. Uzavření Rámcové smlouvy trvalo do roku 2006. Následně došlo k prodloužení platnosti Ministerstvem informatiky do roku 2007.

Dne 24. března 2004 vláda usnesením č. 265/2004 schválila Státní informační a komunikační politiku. Koncepce Státní informační a komunikační politika zahrnovala čtyři priority, které slučuje nezbytnost zabezpečení služeb Komunikační infrastruktury veřejné

správy. Komunikační infrastruktura je zásadním místem pro sdílení dat mezi informačními systémy efektivním způsobem, respektive mezi uživateli těchto systémů (Felix, 2015).

3.3. Srovnání eGovernmentu globálně

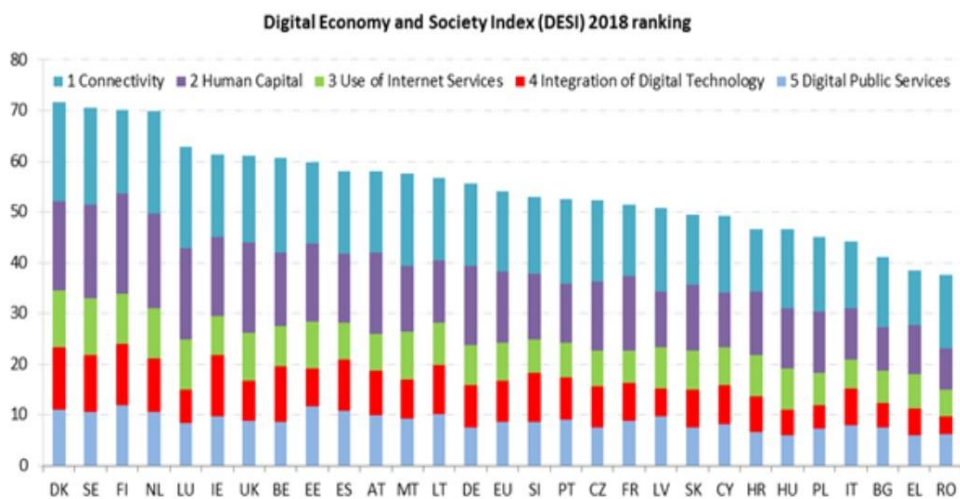
3.3.1. Index DESI

Index Desi (Digital Economy and Society Index) je kritériem měření digitální ekonomiky a digitální společnosti v rámci Evropské unie. Index je vydáván Evropskou komisí a sleduje pět základních oblastí digitální úrovně:

- ➔ Připojení na internet
- ➔ Integrace digitální technologie
- ➔ Digitální veřejné služby
- ➔ Lidský kapitál
- ➔ Přístup k internetu

Připojení na internet je měřitelné kvalitou rozsahu zavedení širokopásmové služby, která je nezbytnou součástí konkurenceschopnosti na trhu. Rozměr lidského kapitálu měří dovednosti potřebné pro využití možností digitálního světa. Do dimenze používání služeb na internetu zahrnujeme aktivity jako je využití obsahu, nakupování, video hovory a bankovníctví online. Integrace digitální technologie měří digitalizaci podniků a elektronického obchodu. Díky integraci mohou podniky zvyšovat efektivitu a snižovat náklady a lepší komunikaci se zákazníky a obchodními partnery. Digitální veřejné služby zahrnují eGovernment a eHealth. Modernizace a digitalizace veřejných služeb může směřovat k zvýšení efektivity veřejné správy (European commission, 2018).

Obrázek 10 Digital and Society index 2018

Zdroj: (European commission, 2018)

3.3.2. Index EGDI

Index EGDI (Egovernment Development Index), který vychází ze studií OSN, srovnává a hodnotí úroveň Egovernmentu v rámci všech států světa. Česká republika dle hodnocení EGDI se nacházela v roce 2016 na 50. místě a v roce 2018 se nachází na 54. místě. Hodnocení úrovně eGovernmentu je prováděno pomocí kritérií rozdělených do tří hlavních oblastí:

- ➔ Telekomunikační infrastruktury
- ➔ Elektronických služeb
- ➔ Lidský kapitál

Obrázek 11 deset nejlépe hodnocených států podle EGDI

E-Government Development Index - Top 10 Countries	
Country	Index
Denmark	0.9150
Australia	0.9053
Republic of Korea	0.9010
United Kingdom	0.8999
Sweden	0.8882
Finland	0.8815
Singapore	0.8812
New Zealand	0.8806
France	0.8790
Japan	0.8783

Zdroj: (Public Administration, 2018)

3.3.3. Index eParticipace

Jedná se o doplňkový index k průzkumu Organizaci spojených národů. Cílem iniciativy elektronické participace by mělo být zlepšení přístupu občanů k informacím a veřejným službám a podpora účasti ve veřejném rozhodování. Rozšíření průzkumu spočívá ve využívání služeb online pro usnadnění poskytování informací občanům sdílením, konzultací a zapojení do rozhodování. Česká republika se v roce 2016 nacházela na 76. místě a v roce 2018 na místě 92 (Public Administration, 2018).

3.4. Porovnání eGovernmentu se Slovenskem, Německem a Polskem

3.4.1. Služby Czech POINTu ve srovnání s vybranými zeměmi

Česká republika je v porovnání s ostatními zeměmi specifická v komplexnosti funkcionality centrální služby ve čtyřech oblastech. Tyto oblasti lze kategorizovat na autentizaci a autorizaci, sdílení informací, autorizovaná konverze a podání. Podobná specifikace této skutečnosti byla zjištěna pouze ve Slovenské republice pomocí služby „Integrované obslužné miesto“, která je dostupná jen na některých místech státu. V ostatních státech existují mnoho služeb, které zajišťují určitou funkcionalitu, nicméně bez podpory všech kategorií.

V oblastech elektronické identifikace, autentizace a autorizace jsou nejčastěji poskytovány zjištěné služby eGovernmentu. Autentizace probíhá pomocí přidělení jasného identifikátoru subjektu. Typ této služby, která je potřebnou záležitostí pro využití ostatních služeb eGovernmentu, existuje ve všech vybraných zemích.

Další druh zjištěné služby lze charakterizovat jako ucelený informační portál. Tato služba funguje na bázi usnadnění orientace v eGovernmentu, který zajišťuje daný stát. Pomocí tohoto portálu lze získat relevantní informace a formuláře v určitých sekcích. V některých případech je prostřednictvím portálu umožněna registrace uživatelů, přičemž systém využívá elektronické služby pro administraci úkonů veřejné správy. V určitých případech lze v systému také nalézt odkaz na portál s řešením konkrétní situace. Tento typ portálu funguje ve Slovenské republice a v Polsku. V Německu se lze zabývat prostřednictvím portálu agendou sociálního pojištění. Druh této služby subjektu poskytuje informace a v určitých případech umožňuje podávat žádosti.

V české republice je prostřednictvím Czech POINT umožněno podávání žádosti, autentizace a autorizace pouze úředníků, autorizovanou konverzi a získávání relevantních informací od veřejné správy v úzké rovině.

Odpovědným orgánem při realizaci služeb eGovernmentu v Polsku je Ministerstvo správy a digitalizace pro případ portálu ePUAP. Pro případ portálu SEKAP je odpovědným

orgánem regionální část vlády. Za portál ELSTER, který se nachází v Německu, je odpovědná federativní a regionální veřejná správa a Bavorská daňová kancelář. Sekce portálu sociálního pojištění má v Polsku na starosti státní sociální pojišťovna, případně v Německu se spoluprací s vládou. V České republice vede službu Czech POINT Ministerstvo vnitra a na Slovensku vede Službu „integrovaných a obslužných míst“ Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, sdružení měst a obcí a Slovenská pošta.

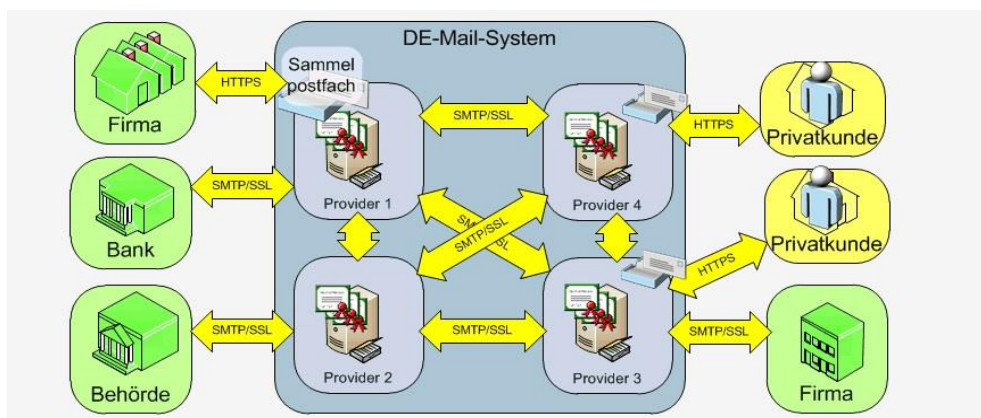
Informace a možnost elektronického podání, které portály poskytují bývají zdarma. V Německu musí za autorizovanou konverzi uhradit náklady odesílatel z důvodu realizace spolu s poštovní zásilkou. Na Slovensku je zpoplatněna služba výpis z Obchodního registru a listu vlastnictví, konverzí elektronických odpisů údajů z tohoto registru do listinné podoby. V České republice je služba Czech POINT zpoplatněna v případě využití kontaktního místa veřejné správy.

Podání různých typů žádostí je umožněné prostřednictvím určitých portálů vybraných zemí. Jak již je zmíněno v Polsku je to portál SEKAP a ePUAP. Podání je také možné pomocí digitální schránky E-postbrief. Tato digitální schránka je příkladem využití autorizovaných elektronických komunikačních kanálů. Avšak síť kontaktních míst, kde mohou subjekty získat oprávněné informace, či vyřídit oficiální agendu vůči veřejné správě je zjištěna v České republice a na Slovensku. V České republice je vyřízení agendy vůči veřejné správě umožněné síti kontaktních míst a asistence známe jako Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (Felix, 2015).

3.4.2. Služby Datové schránky ve srovnání s vybranými zeměmi

V Německu se vyskytují dvě služby zabezpečené autorizované elektronické komunikace. Jedná se o službu DeMail a zmíněnou E-postbrief. Rok 2011 byl zásadní v nabití účinnosti zákona, který měl definovat právní rámec účinnosti schránky DeMail, prostřednictvím které je možná komunikace s kýmkoliv, kdo vlastní rovněž tuto schránku (Felix, 2015).

Obrázek 12 Princip služby DeMail

Zdroj: (DeMail das prinzip, 1998)

Mezi konkurenci služby DeMail lze jednoznačně zmínit službu E-postbrief, která je provozována poštou v Německu. Službu E-postbrief lze stejně jako službu DeMail využívat dobrovolně. Služba E-postbrief umožňuje komunikaci mezi podnikatelským subjektem a fyzickou osobou, nikoliv však komunikaci s orgány veřejné moci. Tato služba na rozdíl od služby DeMail je zaštitěna vyšší úrovní marketingu a tím je rozšířená mezi více uživatelů. Uživatelské rozhraní služby je zajištěno pomocí webové stránky operátora německé pošty. Průnik služby E-postbrief a zároveň služby DeMail je v Německu závislý na počtu podnikatelských subjektů a fyzických osob.

Autorizovaná elektronická komunikace s autentifikací v Polsku je provozována již zmíněnou službou SEKAP. Služba SEKAP zahrnuje elektronickou schránku jako jednu z mnoha dalších služeb v rámci polského eGovernmentu, které zde najdeme. Schránka umožňuje obousměrnou komunikaci úřady s odlišnými úřady, fyzickými osobami a podnikatelskými subjekty a prostřednictvím systému lze také provádět podávání formulářů, či placení faktur. Uživatelské rozhraní systému zajišťuje určený webový portál spolu s polskými bankami.

System byl uveden do provozu v roce 2008 a v následujících letech byl „upgradován“ do vyšších verzí. Výstupem tohoto vývoje bylo sjednocení tohoto systému s také již zmíněným systémem ePUAP, který zajišťuje služby v rámci eGovernmentu na celém území Polska. Využívání schránky v rámci systému SEKAP je dobrovolné. Průnik schránky by mohl zaujmout vyšší rozšíření v Polsku s ohledem na velké množství nabízených služeb.

Na Slovensku byl zákon č. 305/2013 Z.z. označován jako zákon „o elektronickej podobe výkonu posobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doponení niektorých zákonov“ nabyt účinností v roce 1.11.2013. Tudíž lze zmínit skutečnost, že služba elektronických schránek na Slovensku, která slouží k elektronické autorizované obousměrné komunikaci orgány veřejné moci navzájem a také s podnikatelskými subjekty a fyzickými osobami, byla uvedena do provozu po krátké době po nabití účinnosti zákona.

Podnikatelským subjektům, fyzickým osobám a orgánů veřejné moci by měla být služba elektronických schránek zřízena bez aktivace automaticky. Aktivaci schránky je však nutné provádět samostatně každým subjektem. Podnikatelské subjekty mají povinnost si schránku aktivovat do 18 měsíců a orgány veřejné moci do 3 let. Fyzické osoby si schránku mohou aktivovat dobrovolně bez omezení a v případě aktivace nemají povinnost nutně využívat tuto schránku. Orgány veřejné moci mají povinnost aktivovanou schránku využívat ke komunikaci s ostatními subjekty a právnické osoby mají povinnost využívat aktivovanou schránku pro komunikaci s orgány veřejné moci.

Národní agentura pro síťové a elektronické služby je provozovatelem schránek spolu s organizací Úřadu vlády slovenské republiky. Uživatelské rozhraní je realizované pomocí portálu www.slovensko.sk. Na rozdíl od našich služeb uživatel datové schránky na Slovensku potřebuje elektronický občanský průkaz a určitou čtečku. Služba datových schránek nabízí úložný prostor s kapacitou 20 MB a po vyčerpání prostoru je uživatel upozorněn. Po uplynutí 60 dní od dne doručení upozornění jsou zprávy automaticky smazány.

V případě doručení zpráv u orgánů veřejné moci se pokládají za doručené při uložení zpráv ve schránce. V případě právnické, či fyzické osoby se pokládají zprávy za doručené další den po uložení ve schránce. Pokud je zpráva odeslána zásilkou do vlastních rukou, pokládá se za doručenou po uplynutí 15 dnů, pokud tedy není vyzvednuta dříve adresátem (Felix, 2015).

4. Vlastní práce

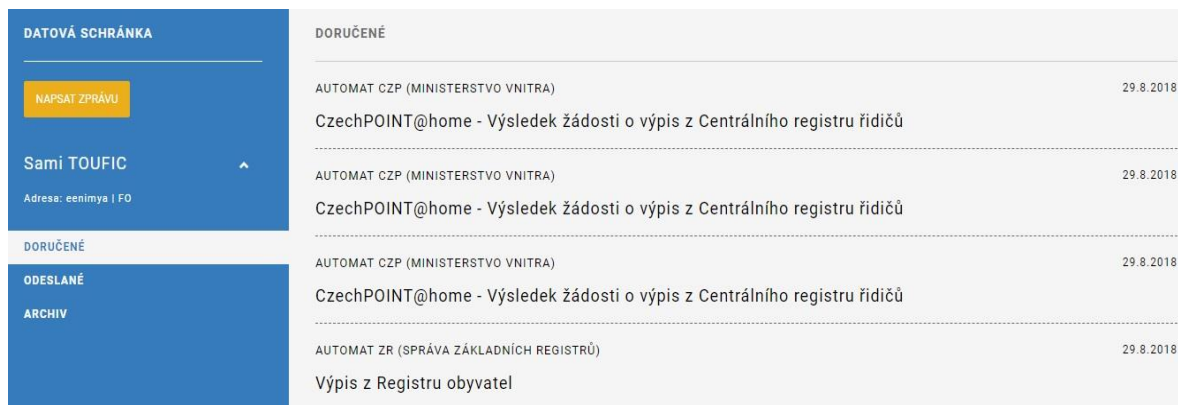
V roce 2018 byli v oblasti eGovernmentu v České republice uskutečněny velké změny týkající se zahájení provozu elektronických občanských průkazů a nové verze Portálu veřejné správy. Vlastní práce se zaměřuje na zhodnocení nového Portálu občana, který je součástí Portálu veřejné správy a částečně z něj vychází. Na rozdíl od Portálu veřejné správy, který slouží spíše jako průvodce životními situacemi zastává Portál občana funkci klienta ke službách veřejné správy například pomocí přístupu k informačním zdrojům jako je informační systém datové schránky. Kromě přihlášení se přes datovou schránku je možné se do Portálu občana dostat pomocí kvalifikovaného poskytovatele identity, kterým je jak elektronický občanský průkaz, tak nástroj elektronické identity-jméno, heslo a SMS. Forma přihlášení je však pro využití určité funkcionality zásadní, což lze považovat jako jedno z omezení služeb Portálu občana. Zhodnocení funkcionality Portálu občana bude provedeno ve vlastní práci a z důvodu výskytu mnoho omezení bude následně provedeno srovnání určité funkcionality se zahraničím pomocí vícekritériální analýzy variant. Následně bude provedeno subjektivní testování Portálu občana náhodně vybranými uživateli prostřednictvím scénářů, který obsahuje tři jednoduché úkoly. V závěru budou formulována určitá doporučení slabých stránek.

4.1. Kategorie Portálu občana

Po úspěšném přihlášení do Portálu občana se zde objeví Souhlas se zpracováním osobních údajů a žádost o poskytnutí údajů jak z agentových informačních systémů, tak ze základních registrů pro samotný Portál občana. Následně se zde objevuje rozhraní klasifikující Portál občana do určitých kategorií. Mnoho funkcí portálu se zatím pouze připravují, či nejsou zcela v provozu. Avšak od 1. září by dle výkonných osob v oblasti eGovernmentu mělo zažít plně fungovat Elektronické podání správců daní pomocí Portálu občana, které bude zhodnoceno v následné části práce.

4.1.1. Datová schránka

Obrázek 13 Kategorie Portálu občana Datová schránka

Zdroj: (Portál občana, 2018)

Portál občana poskytuje klienta, pomocí kterého je umožněn přístup do datové schránky. Klient Portálu občana je pro uživatele datové schránky vhodnější forma při vyřizování určitých záležitostí než samotná datová schránka. Tato forma se projeví při přihlášení do Portálu občana, kdy se uživatel datových schránek při propojení s Portálem občana nemusí přihlašovat znovu do datové schránky. Další výhodou je skutečnost, že si uživatelé datové schránky pro větší archivaci zpráv musí aktivovat službu České pošty Datový trezor, zatímco uživatelé Portálu občana mají možnost větší archivace zcela zdarma.

4.1.2. Údaje

Obrázek 14 Kategorie Údaje v Portálu občana

ÚDAJE

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

ÚDAJE Z REGISTRU OBYVATEL

ÚDAJE Z REGISTRU OSOB

ÚDAJE PRO KOMUNIKACI

DOKLADY

DALŠÍ ÚDAJE

ÚDAJE Z REGISTRU OBYVATEL

JMÉNO A PŘÍJMENÍ:
SAMI TOUFIC

STÁTNI OBČANSTVÍ:
203 Česká republika

ADRESA MÍSTA POBYTU:
Peckova 306/11, Karlín, 18600
Praha

MÍSTO NAROZENÍ:
Praha 2, Hlavní město Praha

DATUM NAROZENÍ:
16.04.1992

ID DATOVÉ SCHRÁNKY:
eenimya

Zde bude vaše aktuální státem evidovaná fotografie (služba se připravuje)

REKLAMOvat ÚDAJE

Zdroj: (Portál občana, 2018)

Tato kategorie má spíše informativní charakter, kde se uživatel dozví, jaké data o něm orgány státní správy uchovávají. Dále v této sekci uživatel zjišťuje a může požadovat nápravu údajů Registru osob a obyvatel. Také zde uživatel zjistí, jaké doklady jsou evidovány státem pro vlastní osobu-zatím pouze občanský průkaz a cestovní pás, řidičský průkaz je v přípravné fázi. Pro nově pořízené doklady je zde možné zaevidovat tyto doklady. Poslední funkční podkategorie je souhrn evidenčních systémů, kde o určité osobě stát vede údaje. Poslední podkategorie je zdravotní dokumentace, která je zatím v přípravné fázi.

4.1.3. Kalendář a dokumenty

Obrázek 15 Kategorie Portálu občana Kalendář

KALENDÁŘ

PŘIDAT UDÁLOST

ZAŘÍ 2018

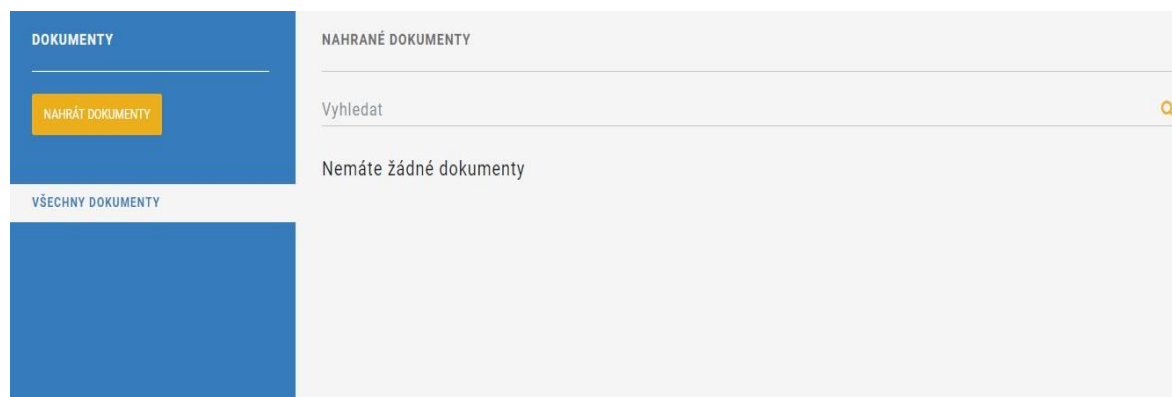
Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

NADCHÁZEJÍCÍ UDÁLOSTI

Nemáte žádné události

Kategorie Kalendáře umožňuje pouze vložit vlastní události. Do kategorie Dokumenty lze vložit vlastní dokumenty. Podkategorie Dokumenty má sloužit jako komplexní archivace dat s velikostí schránky 500 MB na jeden účet.

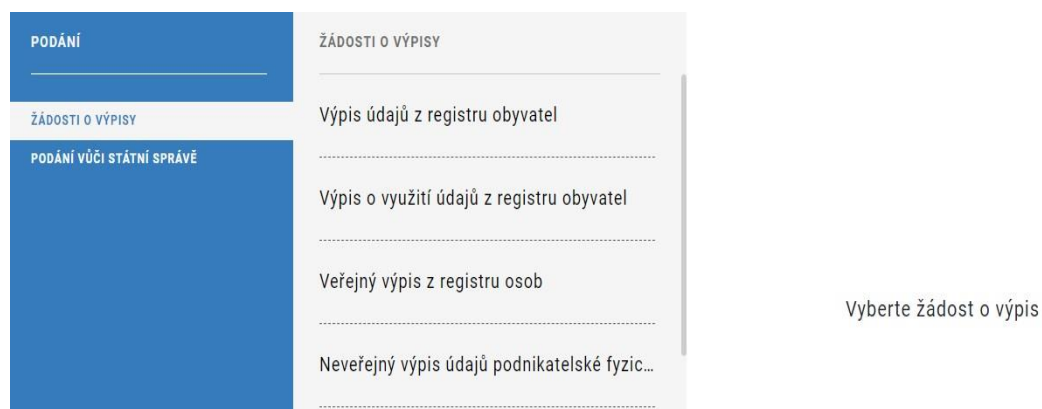
Obrázek 16 Kategorie Portálu občana Dokumenty

Zdroj: (Portál občana, 2018)

4.1.4. Podání

Obrázek 17 Kategorie Portálu občana Podání-žádosti o výpisy

V této kategorii je možné získat výpisy, které jsou nutné pro úřední jednání, mezi které řadíme Výpis z údajů z registrů obyvatel, Výpis o využití údajů z registru obyvatel, Veřejný výpis z registru osob, Neveřejný výpis údajů podnikatelské fyzické osoby z registru osob, Výpis o využití údajů z registru osob, Výpis bodového hodnocení řidiče, výpis se seznamu kvalifikovaných dodavatelů, Výpis z insolvenčního rejstříku, Výpis z rejstříku trestu právnických osob, Výpis z veřejného rejstříku, Výpis z živnostenského rejstříku a Výpis z rejstříku trestu. Některé Výpisy je možné získat určitou možností připojení ke datové schránce jako je například datová schránka typu podnikající fyzická osoba, či datová

schránka právnické osoby, nikoliv však pomocí datové schránky běžné fyzické osoby. Dále v této podkategorii najdeme Podání vůči státní správě, díky které lze jednotlivé úřady požádat o libovolnou informaci, která dle zákona musí být sdělena.

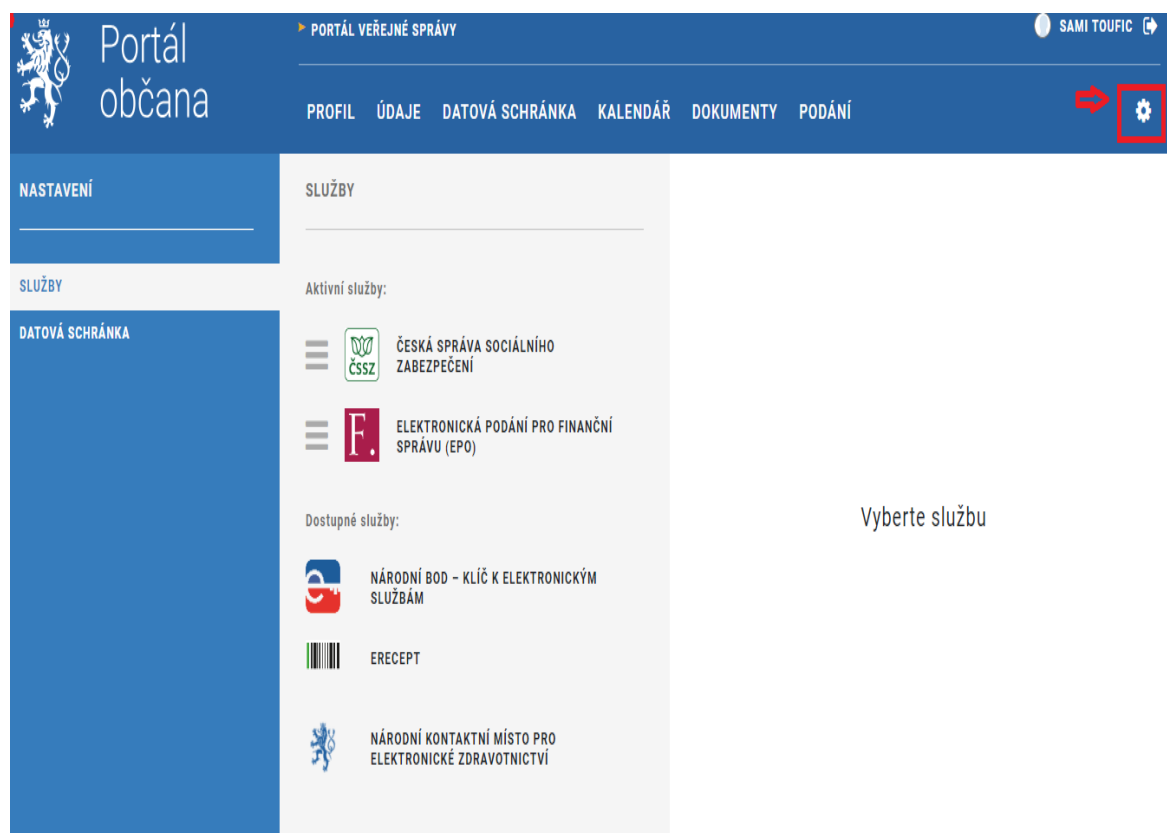
Obrázek 18 Kategorie Portálu občana Podání vůči státní správě

Zdroj: (Portál občana, 2018)

4.1.5. Služby

Obrázek 19 Kategorie Portálu občana Nastavení-služby

Zdroj: (Portál občana, 2018)

Další kategorie, která nabízí spojení s dalšími službami je však v rozhraní Portálu občana umístěna v porovnání s umístěním ostatních sekcí nevhodně. Tuto kategorii najdeme vpravo nahoře kliknutím na kolečko s označením nastavení. Mezi služby zde najdeme Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví, eRecept, Národní bod-klíč k elektronickým službám, Elektronické podání pro finanční správu a Českou správu sociálního zabezpečení. Pro využívání této služby je potřeba se k Portálu občana připojit pomocí Národní identitní autority, čímž je elektronický občanský průkaz, nebo nástroj Jméno, heslo a SMS-nástroj elektronické identity. Funkce této kategorie kromě Elektronického podání nejsou zatím v provozu. (Portál občana, 2018).

4.2. Funkcionalita Portálu občana ve srovnání s vybranými zeměmi

4.2.1. Elektronická podání Portálu občana pro finanční správu

Jak již bylo zmíněno v předešlé části práce Elektronické podání lze zatím využít pouze v případě, že se do Portálu občana přihlásíme přes Národní identitní autoritu. Pro využití všech nabízených funkcionalit Portálu občana je prozatím ideálním případem zřízení jak datové schránky, tak i elektronický občanský průkaz a jméno, heslo a SMS. Budoucí návrh řešení pro uživatele pouze datové schránky je skutečnost, že se datové schránky stanou nutně kvalifikovaným poskytovatelem identity s ohledem na vlastní zákon zabývající se datovými schránkami.

Při úspěšném přihlášení požadovaným způsobem, který uznává dostatečnou úroveň záruky se lze dostat k elektronickým formulářům finanční správy. V systému však můžeme spatřit při prvotních úkonech výrazné nedostatky. Plánované zjednodušení podání přes Portál občana, které spočívalo v předvyplnění údajů ve formulářích, je nutné opravovat, či vyplnit.

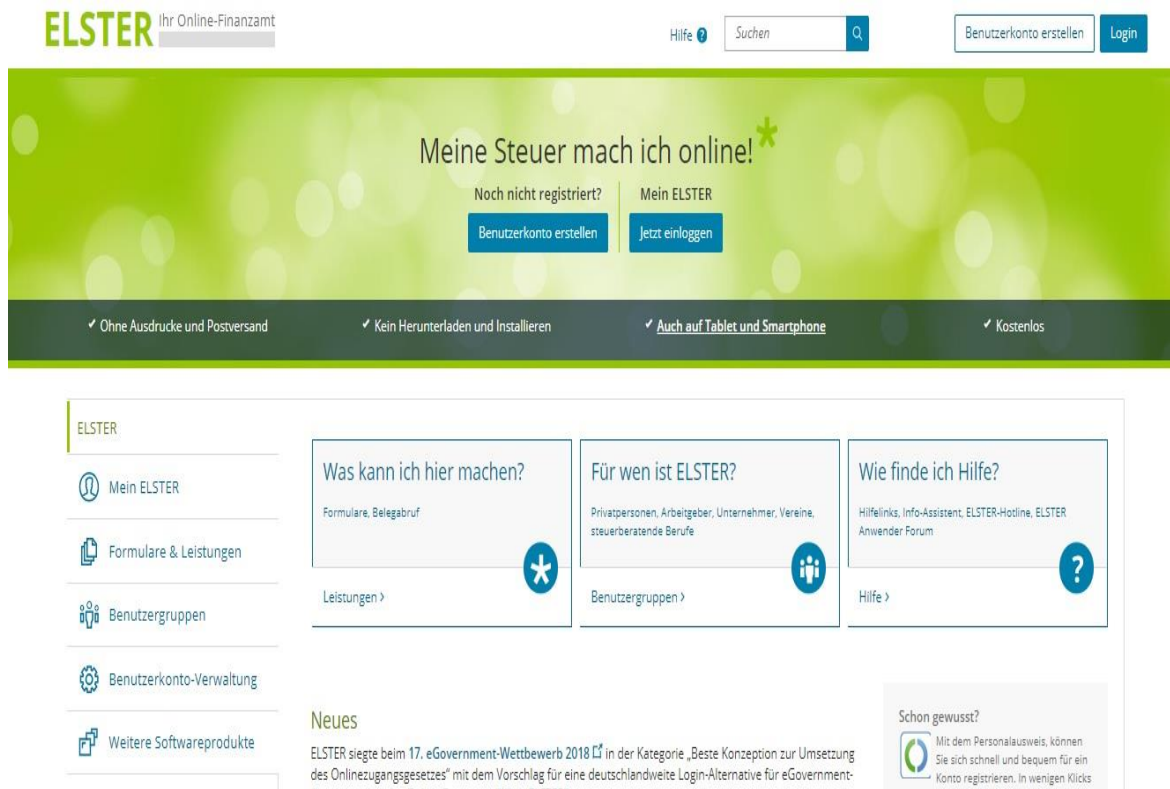
Další nedostatek tkví v samotném odeslání, které zůstalo beze změny. Na portálu se zobrazí možnosti stejné jako na daňovém portálu. Uživatel si tedy musí vybrat jednu ze tří možností, které jsou:

- Odeslat nepodepsané, a následně doručit potvrzující tiskopis s vlastnoručním podpisem
- Ověřit identitu odesílatele skrze přihlášení k datové schránce
- Podepsat podání uznávaným elektronickým podpisem

V tomto případě je zvláštní skutečnost, že funkčnost elektronického podání na Portálu občana přihlášením pomocí datové schránky je patrně z důvodu existence dvou zákonů, mezi které patří zákon o elektronické identifikaci a zákon o datových schránkách nemožná. Avšak při odeslání podání nám portál nabízí možnost daňového portálu, kterou je „ověřit identitu odesílatele skrze přihlášení k datové schránce“. Dle názoru výkonné osoby Ministerstva vnitra tento nedostatek tkví v tom, že Portál občana neumí prozatím řádně oddělit funkce datové schránky na funkci samostatně identifikační a pouze funkci zasílání zprav.

4.2.2. Elektronická podání portálu ElsterOnline v Německu

Obrázek 20 Portál Elster

Zdroj: (Elster portal, 2018)

Mezi nejpoužívanější služby portálu ElsterOnline patří nahlížení do daňového konta a vyplnění tiskopisů daní uživatelů. Tento daňový portál uchovává mnoho různých formulářů, mezi které řadíme například přiznání týkající se DPH, daně z příjmu fyzických a právnických osob, živnostenské daně, daně z kapitálových výnosů a následně službu odvolání proti rozhodnutí v daňovém řízení.

Daňový portál nabízí již od roku 2012 bezplatnou službu „Belegabruf“, pomocí které jsou některé údaje do formuláře předvyplněné z ostatních zdrojů. K dispozici díky propojení služby s ostatními systémy lze mít základní údaje o subjektu, účetní výkazy předložené zaměstnavatelem, údaje o příspěvcích na péči sociální a zdravotní, údaje o pobírání důchodových dávek, penzijních nákladů a údaje o náhrady výplaty mezd, do které řadíme například dávky v nezaměstnanosti. Značnou výhodou této služby je snížení výskytu možných chyb v opisování převážně dlouhých číslic (Elster Portal, 2018).

Pro elektronickou komunikaci s finančním úřadem v Německu existují dva způsoby prokázání identity. Prvním způsobem je bez elektronického podpisu/ certifikátu s nutností následného potvrzení. Tento způsob si vybírají uživatelé, kteří nevlastní elektronický podpis, ale chtějí, či mají povinnost podat daňové přiznání elektronickou formou. Tato forma nespadá pod služby daňového portálu, ale poskytuje jí softwarový program ElsterFormular. Způsob podání je obdobný principu v České republice, kdy po vyplnění a odeslání formuláře jsou data elektronicky předána příslušnému finančnímu úřadu. Tiskopis, který je vygenerován automaticky nese název „komprimierte Steuererklärung“. Tento dokument musí uživatel vlastnoručně podepsat a doručit jej buďto osobně, nebo pomocí služeb pošty správcí daně (Steuer Helden, 2018).

Dalším způsob daňových transakcí se tedy týká uživatelů kvalifikovaného certifikátu. Pozornost je potřeba věnovat skutečnosti, že na německém trhu se dnes vyskytuje mnoho subjektů, které nabízejí službu založení podpisové karty neboli „Signaturkarte“. Portál ElsterOnline však není s každou službou karty kompatibilní. Na internetových stránkách portálu se vyskytuje aktuální seznam dodavatelů, kteří jsou v souladu se systémem. Systém ElsterOnline také přímo nabízí možnost zřízení certifikátu k podpisové kartě.

Pro úspěšnou registraci je na portálu ElsterOnline nutno zadat osobní údaje a identifikační číslo v případě osoby fyzické a daňového čísla v případě osoby právnické. Následně je nutný výběr jednoho z následujících certifikátů:

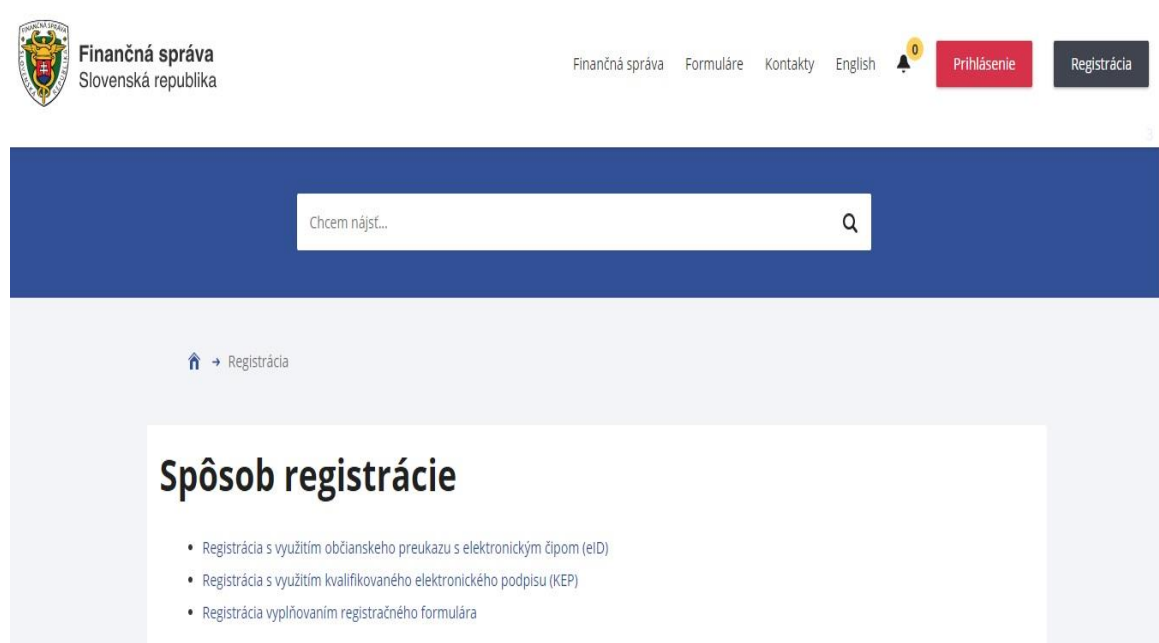
- Certifikace Basis
- Certifikace Spezial
- Certifikace Plus

Certifikace Basis je základní bezplatný certifikát určený osobám podávajícím daňové přiznání jednou za rok a jde o certifikát uložený na datový nosič uživatele. Certifikace Spezial je definovaná jako bezpečnější softwarová certifikace, kterou není možné získat zdarma a je uložena na datový flash disk. Elster plus je definovaná jako certifikace nejvyšší úrovně bezpečnosti. Pro zřízení tohoto druhu certifikátu je nutné vlastnit podpisovou kartu, které je kompatibilní se službou ElsterOnline. Certifikát plus lze přirovnat k s ohledem na právní záležitosti k vlastnoručnímu podpisu. Nevýhodou tohoto certifikátu je vysoký poplatek za zřízení.

Identifikace do portálu ElsterOnline je pomocí jakékoliv certifikace umožněn proces podávání daňového přiznání na rozdíl od Portálu občana v České republice, kdy pomocí identifikace formou datové schránky přístup do daňového portálu umožněn není. V závislosti na výběru certifikace je však rozdílná možnost nahlížení do osobního daňového konta, které je umožněna pouze certifikací Spezial (Elster Portal, 2018).

4.2.3. Elektronická podání portálu Finanční správy na Slovensku

Obrázek 21 Přihlášení na portálu Finanční správy na Slovensku

Zdroj: (Finančná správa, 2018)

Na Slovensku je povinnost podat daňové přiznání elektronicky následující pro subjekty:

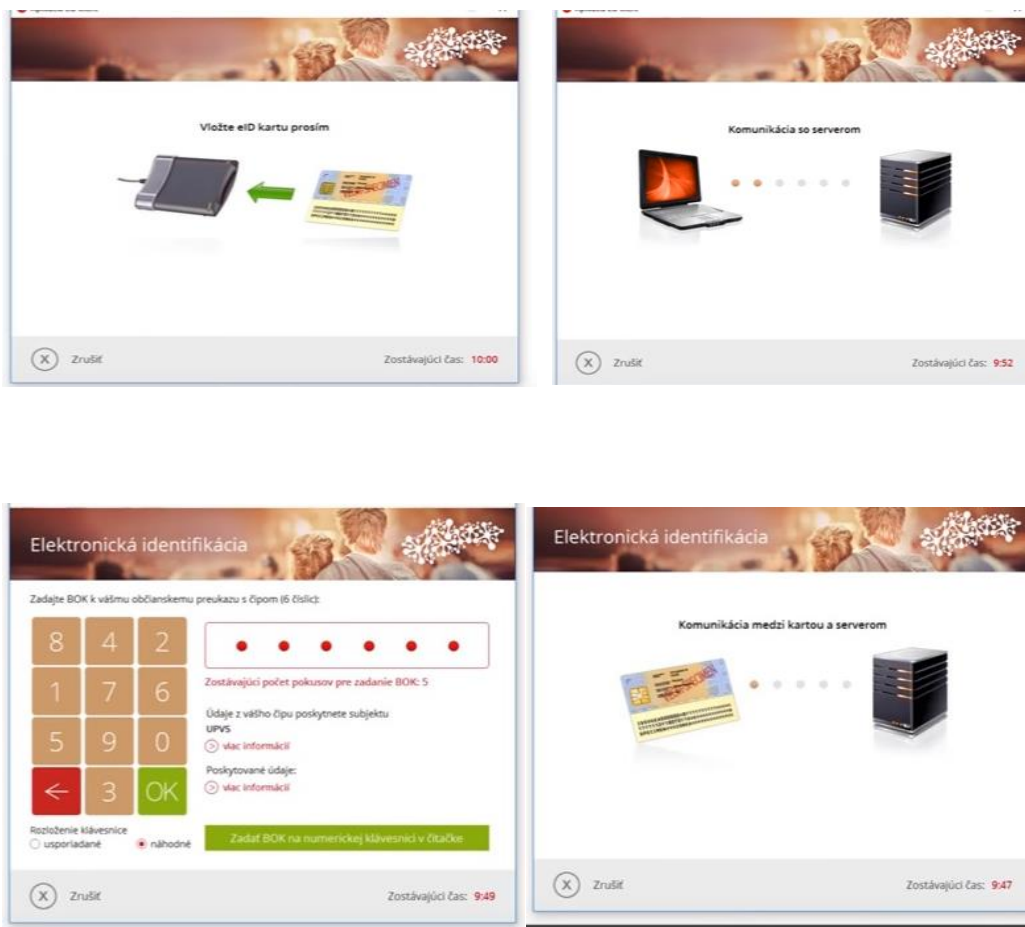
- ➔ Daňový subjekt, který je plátcem daně z přidané hodnoty
- ➔ Právnícké osoba zapsaná v obchodním registru
- ➔ Fyzická osoba podnikatel registrovaná pro daně z příjmu od 1.7.2018
- ➔ Daňový poradce za subjekt, který zastupuje
- ➔ Advokát za daňový subjekt, který zastupuje při správě daní
- ➔ Nespecifický zástupce daňového subjektu, který je plátcem daně z přidané hodnoty

Ostatní osoby si mohou vybrat, zda budou podávat daňové přiznání elektronickou formou, či nikoliv. Na stránkách portálu Slovenska je umístěn návod pro provedení podání.

Prvním krokem pro podání daňového přiznání elektronicky je registrace přímo na portálu Finanční správy. Registraci lze docílit pomocí občanského průkazu s elektronickým čipem, kvalifikovaným elektronickým podpisem nebo pomocí registračního formuláře.

U Občanů, kteří mají občanský průkaz s elektronickým čipem s aktivovaným bezpečnostním osobním kódem se při registraci využívá tento kód. Přes přihlášení do Ústředního portálu veřejné správy se doplní osobní údaje do vygenerované tabulky. Po registraci obdrží uživatel e-mail s aktivačním odkazem, na který klikne a potvrdí tím správnost těchto údajů. Po těchto krocích dostává uživatel další e-mail s určeným identifikátorem.

Obrázek 22 Přihlášení s aplikaci eID klient

Zdroj: (Ústředný portál, 2018)

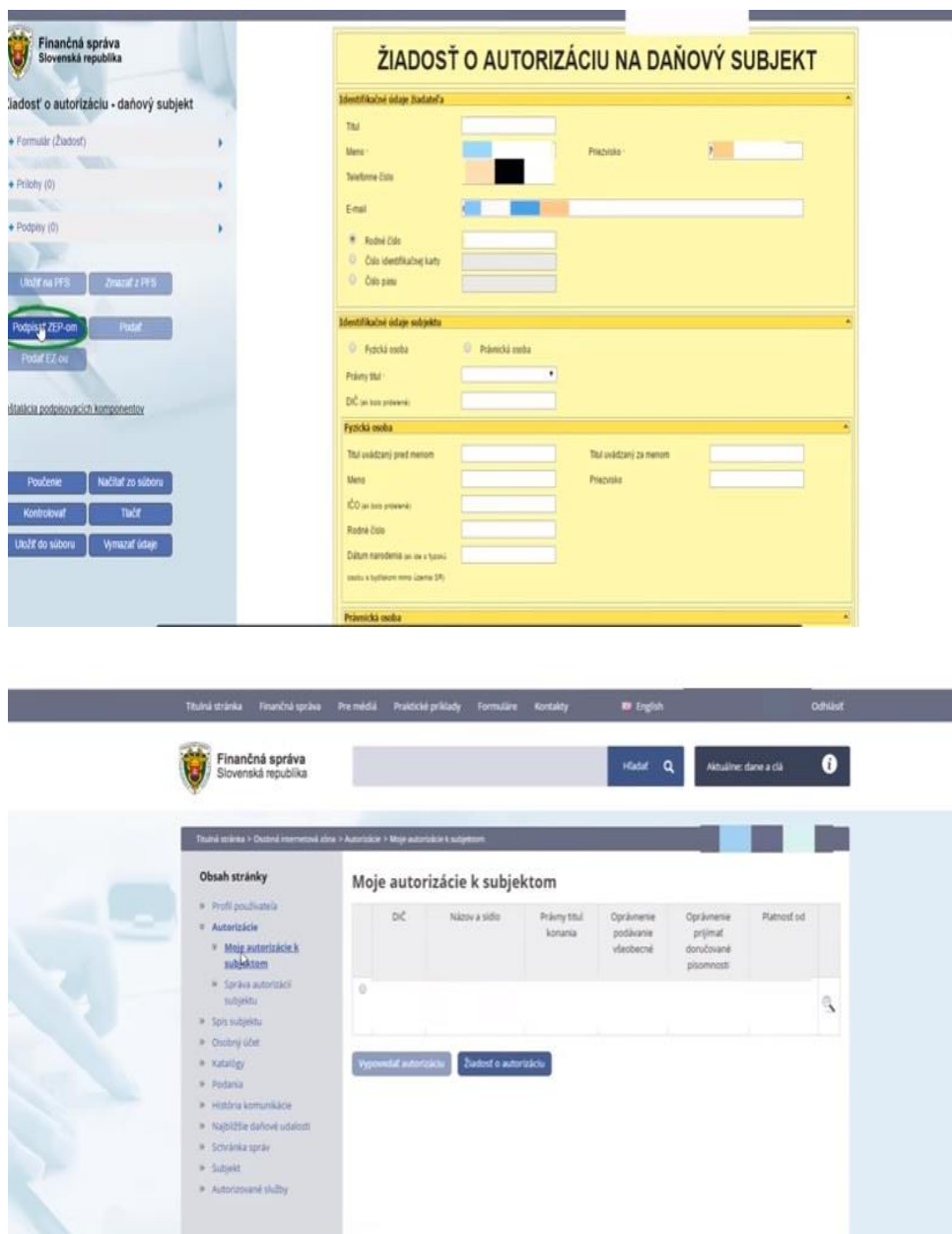
Po registraci občanským průkazem s elektronickým čipem se uživatel na Ústředním portálu veřejné správy přihlásí pomocí karty a bezpečnostním osobním kódem při prvním užití. Následně se uživatel může přihlašovat pomocí získaného identifikátoru a hesla, které zadal do přihlašovacího formuláře.

Při registraci pomocí kvalifikované elektronického podpisu se uživatel podepisuje tímto podpisem. Následně si vyplní údaje ve vygenerované tabulce a odešle. Poté obdrží uživatel e-mail s s aktivačním odkazem, na který klikne a potvrdí správnost údajů. Přihlášení přes kvalifikovaný elektronický podpis probíhá při prvním použití pomocí podepsáním se elektronickým způsobem. Následně se uživatel přihlašuje pomocí identifikátoru a hesla stejně jako v předchozí možnosti.

Poslední možnost registrace lze uskutečnit pomocí formuláře na stránce Finanční správy, který je potřeba vyplnit vlastními údaji a odeslat. Po odeslání uživatel obdrží e-mail s aktivačním odkazem, na který klikne a potvrdí aktivaci. Následně uživatel obdrží notifikační e-mail, který je potřeba vytisknout a donést s vlastnoručním podpisem na Finanční správu. Pro přihlášení je nutné zvolit a zadat do formuláře identifikátor a heslo, se kterým uživatel může do systému dostat.

Při registraci kvalifikovaným elektronickým podpisem a občanským průkazem s elektronickým čipem je nutné pro zastoupení daňového subjektu občanem se elektronicky autorizovat. Autorizace se provádí kliknutím po přihlášení v systému na „žádost o autorizaci“ a vyplněním určeného formuláře. Pro provedení úspěšné autorizace je nutné vlastnit v obou případech kvalifikovaný elektronický podpis. Autorizace může trvat od 24 hodin do 10 dnů (Ústředný portál, 2018).

Obrázek 23 Autorizace

Zdroj: (Finančná správa, 2018)

Následně lze v systému v kolonce „moje autorizácie k subjektom“ provést kontrolu autorizace. Správné vyplnění údajů do vygenerované žádosti je pro následné předvyplnění údajů ve formuláři daňového podání zásadní (Ústředný portál, 2018).

V porovnání s Portálem občana je daňové podání slovenského portálu funkční přihlášením pomocí všech zmíněných způsobů.

4.2.4. Elektronická podání daňového portálu v Polsku

Obrázek 24 Daňový portál v Polsku

The screenshot displays the Polish Tax Portal (Portal Podatkowy Usługi) interface. At the top, there is a navigation bar with the logo 'i n a n s e' and 'Portal Podatkowy Usługi'. To the right, there are links for 'MINISTERSTWO FINANSÓW', 'PORTAL PODATKOWY', and 'KONTAKT'. Below the navigation bar, there is a sidebar on the left with various menu items: 'Portal Podatkowy', 'Portal Podatkowy - usługi', 'Co dalej?' (with links for 'Wyszukaj deklaracje/wniosek', 'Złóż deklaracje/wniosek', 'Sprawdź podmiot w VAT', 'Sprawdź NIP'), 'Formularze' (with links for 'KP', 'PCC', 'SD', 'PIT za 2016', 'PIT za 2017'), and 'Użyteczne' (with links for 'Mapa Strony', 'Instrukcja użytkownika konta', 'Warunki korzystania z portalu', 'Polityka prywatności'). The main content area features a warning message: 'Uwaga! Ta strona korzysta z plików cookies'. Below this, there is a login section titled 'LOGOWANIE DO PROFILU W PORTALU PODATKOWYM' with fields for 'Identyfikator użytkownika' and 'Hasło', and a 'Zaloguj' button. A link for 'Zapomniałem hasła' and 'Odblokuj profil' is also present. Below the login section, there is a registration section titled 'NIE MASZ JESZCZE PROFILU W PORTALU PODATKOWYM? ZAREJSTRUJ SIĘ TERAZ!' with a 'Rejestracja!' button.

Zdroj: (Portal Podatkowy, 2018)

V Polsku lze daňové přiznání podat elektronicky pomocí účtu daňového poplatníka pro přímou elektronickou komunikaci se správou, pokud jste poplatník, nebo plátce daně. Prostřednictvím portálu lze elektronickou formou podat předvyplněné daňové přiznání. S absencí kvalifikovaného nástroje lze podávat přiznání pomocí desktopové aplikace e-Deklaracje, či předkládat deklarace přímo z finančních a účetních systémů pomocí příslušných modulů.

Pro registraci na daňovém portálu v Polsku je nutné postupovat podle následujících bodů:

- Seznámit se podmínkami portálu a přijmout je
- Souhlasit se zpracováním osobních údajů
- Použít kvalifikovaný elektronický podpis nebo důvěryhodný profil
- Vytvoření uživatelského jména a hesla
- Přihlášení pomocí jména a hesla

(Ministerstwo finansow, 2018)

Důvěryhodný profil (eGo) je bezplatný elektronický nástroj, díky němuž může uživatel svou identitu potvrdit na internetu. Jde o spolehlivou a řádně zabezpečenou sbírku informací o uživateli, díky které lze podepsat elektronické dokumenty. Tento nástroj si může zřídit každý, kdo zná svoje číslo „PESEL“- identifikační číslo polského rezidenta neboli rodné číslo. Tento důvěryhodný nástroj si uživatel může zřídit buďto pomocí internetu, nebo terminálem kontaktního bodu. Pomocí internetu se zřízení provádí propojením s bankovním účtem, nebo využitím kvalifikovaného certifikátu, pokud jej uživatel vlastní. Data v bance jsou dle Ministerstva digitalizace spolehlivá a byla důkladně ověřená již dříve. Důvěryhodný profil touto metodou vyžaduje pouze identifikaci základních informací jako je číslo „PESEL“, jméno a příjmení. Místa pro zřízení nástroje pomocí terminálu potvrzovacího bodů, které lze přirovnat v České republice k CzechPointu jsou banky, nebo jiné určené úřady. Na těchto místech je důvěryhodný nástroj zřízen obdobně jako zřízení datové schránky v České republice. Ať už se pro zřízení nástroje využije jakákoliv metoda, uživatel vždy obdrží heslo, pomocí kterého se do daňového portálu poté přihlašuje. Důvěryhodný profil je platný tři roky a následně je nutné prodloužit platnost (Ministerstwo cyfryzacji, 2018)

Žádosti odeslané z účtu poplatníka na správu daní se podepisují prostřednictvím již vytvořeného elektronického nástroje uživatele na daňovém portálu, který se skládá z osobních údajů a „PESEL“, nebo kvalifikovaného elektronického podpisu, který spadá do placené služby. Každý účet na daňovém portálu má vlastní elektronickou adresu, která se skládá z čísla „PESEL“, lomítka, přihlašovacích údajů a znovu lomítka (Ministerstwo finansow, 2018).

Formuláře umístěné na daňovém portálu Polska jsou rozděleny do různých kategorií, které lze zaslat na správu daně. Týkají se jak prohlášení daně z občanskoprávních transakcí, dědické a darovací atd. Daňové přiznání je označováno jako formulář PIT-37 a PIT-38.

Možné je v rámci služby portálu podat tzv. „pre-filled tax return“ neboli předvyplněné daňové přiznání. Úřadem je připravené svědectví týkající se buď typu PIT-37, které je zaměřeno na příjmy ze zaměstnání, nebo PIT-38 týkající se zisku příjmu z kapitálů. Toto předvyplnění je možné doplnit o slevy a odpočty, údaje organizace s veřejným prospěchem, dodatečné náklady a příjmy.

Pro úspěšné odeslání formuláře na správu daní je nutné v uživatelském systému nainstalovat:

- V případě použití kvalifikovaného elektronického podpisu software pro sadu elektronických podpisů
- Pro interaktivní formuláře verzi 9.0.0 programu Adobe Reader
- Modul potřebný k zasílání daňových dokladů, který se nachází na internetových stránkách Ministerstva financí (Ministerstwo finansow, 2018)

Prostřednictvím polského portálu je daňové přiznání ve srovnání s Portálem občana zajištěno funkčním předvyplněným svědectvím, které uživateli úřad poskytne v případě uživatel získání příjmů ze zaměstnání, či příjmů z kapitálu. Minimalizuje se tímto způsobem riziko chyb přepisováním informací. Omezující je však možnost použití tohoto předvyplnění, která je stanovena na konkrétní období od 15. března do 30. května roku 2018.

Obrázek 25 stanovené období pro podání předvyplněného podání

Zdroj: (Ministerstwo finansow, 2018)

4.3. Srovnání portálů na základě vícekriteriální analýzy variant

Pro srovnání Portálu občana se zahraničními portály zaměřené na funkci Elektronického podání vůči Finanční správě byla vybrána bodovací metoda vícekriteriální analýzy variant. Tato metoda si zakládá na kardinální informaci, která umožňuje odlišit odstupy mezi hodnocenými objekty.

Pro sestavení matice vícekriteriální analýzy variant českého, slovenského, polského a německého portálu jsou vybrána čtyři kritéria, mezi které řadíme autentizaci uživatele, předvyplnění formuláře, propojenost s ostatními systémy a přehlednost systému. Jedná se o zásadní kritéria pro správnou funkčnost vyplnění a odeslání elektronického podání na Finanční správu, která byla ohodnocena autorem práce. Tato kritéria byla vybrána na základě prvků procesu úplného elektronického podání Ministerstva vnitra (Proces úplného elektronického podání, 2016).

V Matici kritériálních hodnot je přiděleno slovní ohodnocení daných portálů s ohledem na každou vybranou kritérii. Přehlednost Portálu občana je z důvodu umístění funkce Elektronického podání nevhodně ohodnocena jako nízká. Přehlednost německého a polského portálu je ohodnocena jako velmi dobrá. U německého portálu Elster se zobrazují základní údaje o subjektu, účetní výkazy předložené zaměstnavatelem, údaje o příspěvcích na péči sociální a zdravotní, údaje o pobírání důchodových dávek, penzijních nákladů a údaje o náhrady výplaty mezd, do které řadíme například dávky v nezaměstnanosti díky propojení služby s ostatními systémy. Německý systém uchovává mnoho různých formulářů, mezi které řadíme například přiznání týkající se DPH, daně z příjmu fyzických a právnických osob, živnostenské daně, daně z kapitálových výnosů a následně službu odvolání proti rozhodnutí v daňovém řízení. Přehlednost polského systému je ohodnocená také jako velmi dobrá také z důvodu rozdělení formulářů do různých kategorií podle účelu, které lze zaslat na správu daně. Díky propojení například s bankovním účtem polského systému lze získat mnoho údajů o daném subjektu. U slovenského systému je přehlednost ohodnocená jako dobrá, díky umístění základních úkonů v návodu, který je k dispozici na stránkách Finanční správy. Autentizace českého systému je z důvodu třech možných způsobů, které

individuálně nezajišťují plnou funkčnost portálu hodnocená jako nespolehlivá. Ostatní portály jsou díky zajištění řádného odeslání podání bez ohledu na způsobu certifikace ohodnoceny jako spolehlivé. Předvyplnění je z důvodu nutnosti doplňování údajů, či opravování chybně vyplněných údajů ohodnoceno jako nedostačující. U německého portálu je předvyplnění díky službě „belegabruf“, která doplňuje některé údaje do formulářů z ostatních zdrojů ohodnoceno jako dobré. U polského systému poskytuje službu předvyplnění tzv. „pre-filled tax return“, díky které je předvyplnění například propojením systému s bankovním účtem možné a je ohodnocena také jako dobré. U slovenského systému je po vyplnění správných údajů po registraci do vygenerované tabulky, či úspěšně provedené autorizace umožněno následně předvyplnění určitých údajů subjektu ve formuláři. Předvyplnění je u slovenského systému ohodnoceno jako dostačující díky této možnosti. Propojenost Portálu občana ohodnocena jako nevyhovující z důvodu celkové chybovosti s propojením s ostatními systémy včetně datové schránky, která není maximálně spolehlivá. Německý a polský systém je díky možnosti propojení se zásadními systémy jako jsou systémy sociální správy, či bankovního účtu ohodnocena jako vysoká. Slovenský portál je díky propojení s Finanční správou Slovenska, která je účelná pro službu elektronického podání ohodnocen jako vyhovující.

Pro stanovení vah kritérií byla zvolena škála bodů od jedné do deseti, přičemž číslo jedna znázorňuje nejméně bodů a číslo deset znázorňuje nejvíce bodů. Nejvíce bodů bylo přiděleno kritériu identifikace, tedy 8 bodů a nejméně přehlednosti čili 3 body. Propojenosti a předvyplnění bylo přiděleno 7 a 5 bodů. Pro normalizaci a získání vah je potřeba sečíst počet těchto bodů a následně vydělit příslušný počet bodů celkovým součtem. Následující tabulka znázorňuje slovní ohodnocení kritériálních hodnot a jejich váhy:

Tabulka 2 Matice kritériálních hodnot

Kritérium	Přehlednost	Autentizace	Předvyplnění	Propojenost
Portál občana	Nízká	Nespolehlivá	Nedostačující	Nevyhovující
Německá portál	Velmi dobrá	Spolehlivá	Dobré	Vysoká
Polský portál	Velmi dobrá	Spolehlivá	Dobré	Vysoká
Slovenský portál	Dobrá	Spolehlivá	Dostačující	Vyhovující
Váhy	0,1	0,4	0,2	0,3

Zdroj: (vlastní zpracování, 2018)

Následně převedeme kritériální hodnoty na matici bodových ohodnocení. Zvolení škály od jedné do deseti zůstává stejné a pořadí jednotlivých variant podle daného kritéria je dodrženo. Ohodnocení dle bodů závisí pouze na subjektivitě rozhodujícího. Pro potřeby bodovací metody získáváme ukazatele průměrného váženého pořadí pomocí váženého součtu s váhou jednotlivých kritérií. Následující tabulka znázorňuje bodové ohodnocení a ukazatel průměrného váženého pořadí určitých kritérií:

Tabulka 3 Matice bodových ohodnocení

Kritérium	Přehlednost	Autentizace	Předvyplnění	Propojenost	Průměrné vážené pořadí
Portál občana	2	1	1	1	1,1
Německý portál	9	10	5	9	8,6
Polský portál	9	10	5	9	8,6
Slovenský portál	5	10	3	5	6,6
Váhy	0,1	0,4	0,2	0,3	

Zdroj: (vlastní zpracování, 2018)

Dle průměrně váženého pořadí můžeme spatřit skutečnost, že německý a polský portál jsou umístěné s nejvyšším ukazatelem, tudíž s nejlepším výsledkem. Následně lze spatřit umístění slovenského portálu a po větším odstupu mezi objekty je umístěn Portál občana.

4.4. Subjektivní hodnocení Portálu občana pomocí scénářů

Vytvoření použitelného portálu klade důraz na konkrétní obsah, poslání a cílovou skupinu. V průběhu vývoje se začala postupně vytvářet různá pravidla, která zdůrazňují schéma použitelného portálu. Mezi pravidla použitelnosti portálu lze zařadit celou řadu složek fungování určitého portálu.

Pro tuto část práce byla vybrána metoda uživatelského testování prostřednictvím scénářů, která je používanou metodou pro ověřování a zlepšování portálu. Toto testování se provádí prostřednictvím účastníků, mezi které zahrnujeme běžné osoby. Tyto osoby provádějí na určitém portálu předem připravené úkoly, které jsou popsány ve scénáři. Během provádění těchto úkolů jednotlivými osobami bude pozorována použitelnost portálu a následně zaznamenány problémy, které zde vznikají. Zúčastněná skupina se bude skládat z pěti osob, kteří budou testováni individuálně (World Leaders in Research-Based User Experience, 2014).

Z důvodu absence některých prostředků, které tuto metodu zdokonalují, je v této části práce provedena změna některých postupů. Testování se zúčastnili náhodně vybraní účastníci, kteří jsou pozorováni během plnění úkolů bez záznamové kamery, či mikrofonu, ale vlastním zrakem. Při plnění různých úkolů je měřen čas, který bude pomocným prvkem při zhodnocení různých úkolů. Účastníci provádějí testování na jednom stejném účtu portálu občana přihlášením prostřednictvím datové schránky z důvodu absence prostředků pro přihlášení do portálu. Věková skupina uživatelů je v produktivním stádiu od 25-27 let a uživatelé se setkávají s Portálem občana poprvé. Závěrem testování je na základě získaných individuálních zápisů sepsáno obecné zhodnocení portálu.

Scénář testování se skládá z následujících úkolů:

- a) Na Portálu občana najdi službu Elektronické podání pro finanční správu
- b) Podej žádost o Výpis bodového hodnocení řidiče
- c) Najdi číslo osobních dokladů evidovaných státem na Portálu

Počet úkolů testování není zcela rozsáhlý z důvodu absence mnoho funkcionalit portálu v současné době. Výše zmíněné úkoly jsou typickými úkony, které by již měli být funkční na Portálu občana.

4.4.1. Získané zápisy testovaných osob

Zápis č. 1

První uživatel, který provádí tetování Portálu, je při hledání služby elektronického podání pro finanční správu zpočátku celkem nejistý. Prvotně tuto funkci hledá zobrazením všech kategorií Portálu občana. Následně nalezení této funkce kliknutím na ozubené kolečko uživateli trval 3 minuty a 33 vteřin. Funkce žádosti o výpis bodového hodnocení je nalezena mnohem rychleji. I samotné odeslání je po vyplnění čísla řidičského průkazu odesláno prostřednictvím datové schránky rychleji. Čas nalezení funkce a odeslání bodového hodnocení je 1 minuta a 4 vteřiny. Úkol nalezení čísla osobních dokladů uživateli trval 35 vteřin.

Zápis č. 2

Druhý uživatel je při hledání služby elektronického podání pro finanční správu také rozpačitý. Tento úkol uživateli trval 3 minuty a 45 vteřin, tedy déle než prvnímu uživateli. Funkce žádosti o výpis bodového hodnocení a následného odeslání žádosti je nalezena rychleji než funkce elektronického podání ale pomaleji, než tuto funkci prováděl uživatel první. Čas nalezení funkce výpisu bodového hodnocení a odeslání žádosti trval druhému uživateli 1 minuta a 58 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval druhému uživateli 30 vteřin.

Zápis č. 3

Třetí uživatel je při hledání služby Elektronického podání pro finanční správu v porovnání s prvními dvěma uživateli nejhbitější. První úkol uživateli trval 2 minuty a 58 vteřin a lze konstatovat, že díky zkušenostem subjektu v informačních technologiích, které jsou uživateli nápomocné v pohotové reakci na vzniklý problém na webu je doba trvání nižší než v předchozích případech. Čas nalezení funkce výpisu o bodového hodnocení a odeslání žádosti uživateli trval 56 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval třetímu uživateli 28 vteřin.

Zápis č. 4

Čtvrtý uživatel je při hledání služby Elektronického podání pro finanční správu v porovnání s prvními třemi uživateli nejpomalejší. Uživatel se při prvním úkolu projevil celkem zmatený. Nalezení funkce elektronického podání bylo nakonec uskutečněné za 3 minuty a 36 vteřin. Čas nalezení funkce výpisu o bodového hodnocení a odeslání správné žádosti uživateli trvalo 2 minuty a 2 vteřiny z důvodu chybného opsání čísla řidičského průkazu, které bylo následně opraveno. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trvá třetímu uživateli 56 vteřin.

Zápis č. 5

U Pátého uživatele při hledání služby elektronického podání pro finanční správu přesáhlo pěti minut. Uživatel konstatoval, že „nenapadlo by mě v počátku, že některé funkce se zobrazí po kliknutí na kolečko známe jako nastavení“. Čas nalezení funkce výpisu bodového hodnocení a odeslání žádosti trvala pátému uživateli 1 minutu a 40 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval pátému uživateli 46 vteřin.

Tabulka 4 Provedení jednotlivých úkolů testování

Uživatel	Časy provedení jednotlivých úkolů		
Č. 1	Úkol a 00:03:33	Úkol b 00:01:04	Úkol c 00:00:35
Č. 2	Úkol a 00:03:45	Úkol b 00:01:58	Úkol c 00:00:30
Č. 3	Úkol a 00:02:58	Úkol b 00:00:56	Úkol c 00:00:28
Č. 4	Úkol a 00:03:36	Úkol b 00:02:02	Úkol c 00:00:56
Č.5	Úkol a >5minut	Úkol b 00:01:40	Úkol c 00:00:46
Průměr	00:03:46	00:01:32	00:00:39

Zdroj: (vlastní zpracování, 2018)

4.4.2. Vyhodnocení získaných materiálů

Na základě získaných zápisů od testovaných osob lze konstatovat, že první úkol, který trval všem pěti uživatelům nejdéle je umístěn v sekci nevhodně. Službu elektronického podání lze najít vpravo nahoře kliknutím na ozubené kolečko s označením „nastavení“. Primárně není zcela jasné, že pod tímto označením najdeme zásadní funkci elektronického podání, a ne záležitosti týkající se nastavení portálu. Dále lze konstatovat, že druhý úkol trval všem pěti uživatelům také poměrně dlouhou dobu. Funkce je umístěna přehledně v sekci „podání“ a výběru „Výpis bodového hodnocení řidiče“. Následně je žádost odeslaná

jednoduše kliknutím na tlačítko „odeslat“. Problém však nastává předtím, než uživatel klikne na tlačítko „odeslat“, kdy musí do prázdného okénka vyplnit číslo řidičského průkazu. Opis čísla z řidičského průkazu trvá z časového hlediska déle a možné je také chybné opsání tohoto čísla. Nutné je zde zmínit skutečnost v souvislosti s posledním úkolem, pokud by se služba „čísla osobních dokladů“ které zatím obsahuje pouze číslo občanského průkazu a číslo pasu zaktivní i pro řidičský průkaz, lze druhy úkol „Podat žádost o výpis bodového hodnocení“ propojením funkcionalit provést rychleji. Pokud se zaměříme na poslední úkol, délka jeho trvání je u pěti uživatelů nejkratší. Tento úkol byl však vybrán z důvodu umístění pod několika sekcí a je poměrně zdlouhavé se k funkci „proklikat“. Potřeba je zde po kliknutí na sekci „Údaje“, následně spatří vlevo kolonku „Doklady“, kde uživatel musí kliknout na šipku pro rozkrytí další kolonky. Následně uživatel klikne na kolonku „Doklady evidované státem“, kde spatří určitá čísla. V pravé liště, která obsahuje tyto kolonky je volné místo pro další kolonky, tudíž se zde nemusí zobrazovat šipka, která rozkryje určité další kolonky funkcí a určitá čísla tak mohou být objevena rychleji.

5. Výsledky a diskuse

Po zmapování funkcí zahraničních portálů bylo zjištěno možné zlepšení, které by mohlo být aplikováno na Portál občana v České republice. Z důvodu výskytu třech úrovní autentizace, které jsou rozlišeny podle typu nástroje přihlášení do Portálu občana by bylo vhodné propojit Portál občana s bankovním účtem (viz. Příloha). Dle ministerstva digitalizace v Polsku jsou data v bance spolehlivá díky řádnému ověřování již z dřívější doby. Pokud bychom se měli zaměřit na oddělení funkcionalit portálu podle tří důvěryhodných nástrojů, které jsou doposud známé, vhodná by byla úprava legislativy dvou odlišných zákonů, mezi které řadíme zákon o elektronické identifikaci a zákon o datových schránkách, které nejsou v souladu s funkcionalitou portálu.

Obecně lze přihlášení se pomocí datové schránky využít při podání žádosti o výpis, které Portál občana nabízí. Připojením Portálu občana k datové schránce je možné požádat o určitý výpis, který je následně odeslán do datové schránky. Tuto skutečnost lze považovat jako výhodu přihlášení prostřednictvím datové schránky. Mezi nevýhody lze dále řadit nedostatky v uživatelském rozhraní, které obsahuje nepřehledně umístěné zásadní funkce Portálu občana. Další zásadní nevýhodou portálu je předvyplnění údajů ve formuláři, který slouží jako podání, kde je nutné mnoho údajů opravovat, či vyplňovat. Lze tedy konstatovat, že front-end portálu obsahuje mnoho nedostatků, které je pro správnou funkci portálu nutné opravit. Avšak samotná vize portálu předpokládaných funkcionalit je pro elektronizaci veřejné správy zásadním krokem, což lze považovat jako kladnou stránku.

Pomocí vyhodnocení testování uživatelů prostřednictvím scénářů lze konstatovat, že dle vyhlášky č. 64/2008 Sb. Portál občana nesplňuje pravidla přístupného webu. Následně díky zhodnocení funkcionalit portálů v zahraničí je vhodné se inspirovat již zmíněným propojením portálu s bankovním účtem uživatele, který by zaručoval nejvyšší možnou úroveň ochrany. Další inspirace spočívá v propojení Portálu občana s Českou správou sociálního zabezpečení jako v Německu pro získání určitých údajů a usnadnění úkonů předvyplněných podání.

Dle informační koncepce dokumentu Digitální Česko je dílčím cílem zavedení tzv. single sign on, který umožňuje použít jedno přihlášení do více systému zároveň. Tudíž lze

konstatovat, že propojením se systémy jako je bankovní účet, či účet České správy sociálního zabezpečení je optimální v rámci tohoto cíle.

6. Závěr

Díky komunikaci s Ministerstvem vnitra a dokumentu Digitální Česko lze konstatovat, že eGovernment v České republice již jasnou koncepci nepostrádá. Koncepce rámce eGovernmentu v České republice je však závislá na dané legislativě, která se často obměňuje. Nevýhodou eGovernmentu je skutečnost, že odbor eGovernmentu na Ministerstvu vnitra má minimální pravomoc v prosazení činnosti.

Lze tedy tvrdit, že fáze správního řízení není řádně ukončena. Mezi důsledky neukončeného vývoje spadá zmíněný problém v oblasti legislativního rámce České republiky, který není pevně ustálený. Avšak předtím, než se začnou rozebírat dlouhodobé cíle je potřeba se zaměřit na cíle krátkodobé mezi které zahrnujeme například zdokonalení Portálu občana.

Cílem této práce bylo provést zhodnocení Portálu občana a následně portál porovnat s určitým typem funkcionality v zahraničí. Pro srovnání byly vybrány portály Německa, Polska a Slovenska. Portál Polska a Německa byl inspirací pro verzi českého Portálu občana, který již není v pilotním provozu, ale stále pouze v počínající fázi, kde lze objevit mnoho zmíněných nedostatků. Srovnání portálů bylo provedeno na základě vícekritériální analýzy variant. V této analýze byla použita konkrétně bodovací metoda, která umožňuje odlišit odstupy mezi hodnocenými objekty. Následně bylo provedeno testování prostřednictvím scénářů, které obsahují jednoduché úkoly. Provedení těchto úkolů, které se zúčastnili náhodně vybraný uživatelé, bylo měřeno autorem práce pomocí času.

V obecné rovině je v rámci vývoje nepostradatelné motivovat běžné uživatele k participaci v digitálním světě. Základem pro úspěšný chod eGovernmentu je kromě výkonné činnosti Orgánů veřejné moci zásadní jistá participace občanů, která zahrnuje využívání vzniklých portálů a služeb. Avšak otázkou zde zůstává, jak se bude vyvíjet zlepšení zmíněných nedostatků Portálu občana a kam bude následně směřovat s ohledem na různé funkcionality.

7. Seznam použitých zdrojů

- 202020 [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://202020.cz/>
- Czech POINT: historický vývoj a současná podoba 2014. Praha: CEVRO Institut [vysoká škola], 2015. ISBN 978-80-87125-30-4.
- MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-614-8.
- EGOV.cz: Nezávislý informační portál. *EGOV.cz: Modernizace veřejné správy s využitím nových možností...* [online]. ČR, 2016 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/>
- Ministerstvo vnitra České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky: Strategický rámec rozvoje* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/strategicky-ramec-rozvoje.aspx>
- MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.
- BEKKERS, V. J. J. M, Hein van DUIVENBODEN a Marcel THAENS. *Information and communication technology and public innovation: assessing the ICT-driven modernization of public administration*. Washington, DC: IOS Press, 2006. ISBN 1586036262.
- [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>
- BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 8072636170.
- Ministerstvo vnitra České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky: eGON News* [online]. Praha, 2007 [cit. 2018-06-5]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-news.aspx>
- FELIX, Ondřej, Jiří KAUCKÝ, Jindřich KOLÁŘ, et al. *Jak se (z)rodil eGON: reforma a elektronizace veřejné správy*. Praha: CEVRO Institut, 2015. ISBN 978-80-87125-28-1.
- Smart administration. *Smart administration. Hexagon efektivní veřejné správy* [online]. Praha, 2008 [cit. 2018-06-28]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/default.aspx>

Czech POINT. *Czech POINT* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-06-27]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/public/>

Informace o Datové schránce [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/>

Moje Datová schránka [online]. Česká republika, 2018 [cit. 2018-06-30]. Dostupné z: <https://www.mojedatovaschranka.cz/>

Správa základních registrů [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/>

Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2018-07-2]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>

Veřejný dálkový přístup k datům registru územní identifikace, adres a nemovitostí [online]. Česká republika 2017 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: <https://vdp.cuzk.cz/>

Ministerstvo financí České republiky. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha [cit. 2018-07-4]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha [cit. 2018-07-4]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>

Elektronické služby finanční správy [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-10]. Dostupné z: <https://adisepo.mfcr.cz/>

Daně elektronicky [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-11]. Dostupné z: <http://www.daneelektronicky.cz/>

Portál veřejné správy [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-11]. Dostupné z: <https://seznam.gov.cz/obcan/>

Portál občana [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-11]. Dostupné z: <https://obcan.portal.gov.cz/prihlaseni>

Otevřená data [online]. Česká republika 2017 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <http://www.otevrenadata.cz/>

Zákon o základních registrech [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-111>

Nařízení vlády o seznamu informací zveřejňovaných jako otevřená data [online]. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-425?text=otevrena+data>

Oficiální server českého soudnictví. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <https://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>

Administrativní registr ekonomických subjektů. Česká republika 2018 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

První certifikační autorita. Česká republika 2014 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <http://ica.cz/>

Slovníček pojmů. Česká republika 2010 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/slovnicek_pojmu.html

T. Lechner. Srovnání elektronické značky a elektronické pečeti. Hradec Králové, 2015. Dostupné z: https://www.iss.cz/archiv/2015/download/prezentace/lechner_vse.pdf

Česká pošta. České republika 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/index>

Státní ústav pro kontrolu léčiv. České republika 2018 [cit. 2018-07-22]. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/>

ŠPAČEK, David. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-261-8.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada, 2005. Expert (Grada). ISBN 80-247-0906-6.

European Commission: Digital Single Market. European Commission: Digital Economy and Society Index (DESI) 2017 [online]. Brusel, 2017 [cit. 2018-07-19]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en>

GDPR: Obecné nařízení o ochraně osobních údajů prakticky [online]. 2017 [cit. 2018-06-15]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/>

UN E-Government Knowledge DataBase: Department of Economics and Social Affairs. [online]. 2018 [cit. 2018-07-15]. Dostupné z: <https://publicadministration.un.org/en/>

De-Mail Das Prinzip der " Geschlossenen Benutzergruppe". 1998. [cit. 2018-08-12]. Dostupné z: <https://www.msxfaq.de/signcrypt/demail-prinzip.htm>

Elster Portal. das Deutschland 2018 [cit. 2018-07-26]. Dostupné z: <https://www.elster.de/eportal/start>

Steuer Helden. das Deutschland 2018 [cit. 2018-07-26]. Dostupné z: <http://www.steuertipps.de/die-erste-steuererklaerung/finanzamt-und-formalitaeten/steuererklaerung-elektronisch-abgeben-oder-auf-papier-und-was-ist-eigentlich-elster#s-313476>

Finačná správa Slovenská republika. Finančná správa Slovenská republika [online]. Slovensko 2018 [cit. 2018-07-28]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/registracia-index>

Ústredný portál verejnej správy. Slovensko 2018 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.slovensko.sk/sk/titulna-stranka>

Portal Podatkowy. Polsko 2018 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: [https://ppuslugi.mf.gov.pl/ /](https://ppuslugi.mf.gov.pl/)

Ministerstwo finansow. Polsko 2018 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/pp/konto-podatnika-na-portalu-podatkowym>

Ministerstwo cyfryzacji. Polsko 2018 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://obywatel.gov.pl/zaloz-profil-zaufany#scenariusz-w-punkcie-potwierdzajacym>

Rada vlády pro informační společnost. Česká republika 2018. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx>

World Leaders in Research-Based User Experience. 2014 cit. 2018-08-15]. Dostupné z: <http://www.useit.com/>

Proces úplného elektronického podání. Ministerstvo vnitra. Česká republika 2016. Dostupné z:

[https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwg3bmqm&q=predvyp
neni&ok.x=0&ok.y=0](https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwg3bmqm&q=predvyp
neni&ok.x=0&ok.y=0)

8. Přílohy

zápis uživatele č. 1

předešlé zkušenosti s testováním webu ... *Ne.*

První uživatel, který provádí tetování Portálu, je při hledání služby elektronického podání pro finanční správu zpočátku celkem nejistý. Prvotně tuto funkci hledá zobrazením všech kategorií Portálu občana. Následně nalezení této funkce kliknutím na ozubené kolečko uživateli trval 3 minuty a 33 vteřin. Funkce žádosti o výpis bodového hodnocení je nalezena mnohem rychleji. I samotné odeslání je po vyplnění čísla řidičského průkazu odesláno prostřednictvím datové schránky rychleji. Čas nalezení funkce a odeslání bodového hodnocení je 1 minuta a 4 vteřiny. Úkol nalezení čísla osobních dokladů uživateli trval 35 vteřin.

Ztotožnění uživatele se zápisem vyjádřené podpisem: *ky*

uživatel č. 2

předešlé zkušenosti s testováním webu: *Ne*

Druhý uživatel je při hledání služby elektronického podání pro finanční správu také rozpačitý. Tento úkol uživateli trval 3 minuty a 45 vteřin, tedy déle než prvnímu uživateli. Funkce žádosti o výpis bodového hodnocení a následného odeslání žádosti je nalezena rychleji než funkce elektronického podání ale pomaleji, než tuto funkci prováděl uživatel první. Čas nelezení funkce výpisu bodového hodnocení a odeslání žádosti trval druhému uživateli 1 minuta a 58 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval druhému uživateli 30 vteřin.

Ztotožnění uživatele se zápisem vyjádřené podpisem: *[Signature]*

uživatel č. 3

předěšlé zkušenosti s testováním webu: *ANO*

Třetí uživatel je při hledání služby Elektronického podání pro finanční správu v porovnání s prvními dvěma uživateli nejhbitější. První úkol uživateli trval 2 minuty a 58 vteřin a lze konstatovat, že díky zkušenostem subjektu v informačních technologiích, které jsou uživateli nápomocné v pohotové reakci na vzniklý problém na webu je doba trvání nižší než v předchozích případech. Čas nalezení funkce výpisu o bodového hodnocení a odeslání žádosti uživateli trval 56 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval třetímu uživateli 28 vteřin.

Ztotožnění uživatele se zápisem vyjádřené podpisem: *[Signature]*

Uživatel č. 4

Předešlé zkušenosti s testováním: *Ne*

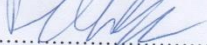
Čtvrtý uživatel je při hledání služby Elektronického podání pro finanční správu v porovnání s prvními třemi uživateli nejpomalejší. Uživatel se při prvním úkolu projevil celkem zmatený. Nalezení funkce elektronického podání bylo nakonec uskutečněné za 3 minuty a 36 vteřin. Čas nalezení funkce výpisu o bodového hodnocení a odeslání správné žádosti uživateli trvalo 2 minuty a 2 vteřiny z důvodu chybného opsání čísla řidičského průkazu, které bylo následně opraveno. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trvá třetímu uživateli 56 vteřin.

Ztotožnění uživatele se zápisem vyjádřené podpisem: *[Signature]*

Uživatel č. 5

Předešlé zkušenosti s testováním webu: *Ne*

U Pátého uživatele při hledání služby elektronického podání pro finanční správu přesáhlo pěti minut. Uživatel konstatoval, že „nenapadlo by mě v počátku, že některé funkce se zobrazí po kliknutí na kolečko známe jako nastavení“. Čas nelezení funkce výpisu bodového hodnocení a odeslání žádosti trvala pátému uživateli 1 minutu a 40 vteřin. Úkol nalezení čísla osobních dokladů trval pátému uživateli 46 vteřin.

Ztotožnění uživatele se zápisem vyjádřené podpisem:

Za pomocą internetowego konta bankowego

zwiń ^

Konto bankowe wykorzystuje się do szybkiego i bezpiecznego zakładania i potwierdzania profilu zaufanego. Chodzi o to, że twoje dane w banku są wiarygodne (zostały uwierzytelnione podczas zakładania konta). Dlatego nie musisz już potwierdzać ich osobiście w urzędzie.

Profil zaufany potrzebuje do identyfikacji tylko podstawowych informacji, takich jak imię, nazwisko czy numer PESEL. Za pomocą konta bankowego złożysz profil zaufany od ręki, bez wychodzenia z domu.

Jak założyć profil zaufany

1. Sprawdź, czy twój bank ma możliwość założenia profilu zaufanego, na przykład wejdź na stronę banku lub zadzwoń na infolinię.
2. Zaloguj się na swoje konto bankowe.
3. Wyszukaj formularz o założenie profilu zaufanego.
4. Wypełnij go.
5. Wyślij formularz. W ten sposób założysz profil zaufany.

Za każdym razem, gdy chcesz zalogować się na swoje konto profilu zaufanego, wybieraj opcję logowania

Przez bankowość elektroniczną. [Zaloguj się na swój profil zaufany.](#)

Powiązane usługi

[Sprawdź swoje dane w Rejestrze Dowodów Osobistych](#)

[Sprawdź swoje punkty karne](#)

[Sprawdź, czy dowód jest unieważniony](#)

[Sprawdź, czy twój dowód osobisty jest gotowy](#)

[Sprawdź, czy twój paszport jest gotowy](#)

[Złatwiaj sprawy urzędowe przez internet na ePUAP](#)

[mDokumenty. Potwierdzaj tożsamość smartfonem](#)

181 wszystkie usługi
[zobacz »](#)